

Podnebno ogledalo 2025

Pregled izvajanja NEPN za skupna področja

Končno poročilo

Poročilo *Podnebno ogledalo 2025 – Pregled izvajanja NEPN za skupna področja* je tretji zvezek Podnebnega ogledala 2025, pripravljenega v okviru priprave strokovnih podlag za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka. Projekt izvaja Institut »Jožef Stefan«, Center za energetske učinkovitost (IJS-CEU), s podizvajalci: Kmetijski inštitut Slovenije (KIS), PNZ svetovanje projektiranje, d. o. o., in Gozdarski inštitut Slovenije (GIS).

PROJEKTNA NALOGA:

Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka

ŠT- POGODBE:

C2570-24-311143

NAROČNIK:

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

KOORDINATOR NAROČNIKA:

mag. Nataša Kovač

KOORDINATOR IZVAJALCA:

Matjaž Česen

ŠT. POROČILA

IJS-DP-15274

DATUM:

17. november 2025

AVTORJI:

mag. Barbara Petelin Visočnik
Katarina Trstenjak, *univ. dipl. geog., MSc*
Ana Marija Spindler, *mag.*
Marko Đorić, *univ. dipl. inž. el.*
Matjaž Česen, *univ. dipl. meteorol., vsi IJS-CEU*
dr. Jože Verbič, *KIS*
dr. Boštjan Mali
dr. Gal Kušar, *oba GIS*

Vsebina

POVZETEK	4
UVOD	9
1 UKREPI ZA ZMANJŠANJE OKOLJSKE ŠKODE	11
1.1 PREGLED STANJA.....	11
1.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	11
1.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	11
2 SKUPNI VEČSEKTORSKI INSTRUMENTI.....	17
2.1 PREGLED STANJA.....	17
2.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	17
2.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	18
3 PREGLEDNA TABELA STANJA KAZALNIKOV ZA RAZOGLJIČENJE IN ENERGETSKO UČINKOVITOST	27
4 FINANCIRANJE UKREPOV ZA RAZOGLJIČENJE IN ENERGETSKO UČINKOVITOST	45
4.1 OCENA OBSEGA POTREBNIH INVESTICIJ NEPN ZA OBDOBJE 2021–2030	45
4.2 FINANCIRANJE IZVAJANJA UKREPOV V OBDOBJU 2021–2024.....	47
4.3 PRIPOROČILA ZA NADALJNJE SPREMLJANJE FINANCIRANJA NEPN	50
5 ORGANIZIRANOST ZA PODNEBNO UPRAVLJANJE, IZVAJANJE NEPN TER NJEGOVO SPREMLJANJE IN POROČANJE	51
5.1 PODNEBNO UPRAVLJANJE, SPREMLJANJE IN POROČANJE V NEPN 2024	51
5.2 STANJE IN GLAVNE UGOTOVITVE	51
5.3 PRIPOROČILA.....	53
6 OZNAKE, SLIKE IN TABELE.....	55
6.1 SEZNAM OZNAK IN KRATIC	55
6.2 SEZNAM SLIK	57
6.3 SEZNAM TABEL	57

Povzetek

Slovenija si je do leta 2050 zastavila jasen cilj, da doseže neto ničelne izpuste oziroma podnebno nevtralnost. Doseganje tega cilja je podprto tudi z vmesnimi cilji za leto 2030 zastavljenimi v *Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu (NEPN)* in izvajanjem v njem načrtovanih instrumentov. NEPN, ki je bil sprejet leta 2020 (NEPN 2020) in njegova posodobitev iz leta 2024 (NEPN 2024) obsegata cilje in instrumente za vseh pet razsežnosti energetske unije, kot to opredeljuje Uredba (EU) 2018/1999¹.

V Podnebnem ogledalu 2025 so predstavljene glavne ugotovitve doseganja ciljev in spremljanja izvajanja instrumentov iz NEPN 2024 v okviru prvih dveh razsežnosti energetske unije: razogljičenja (izpusti toplogrednih plinov (TGP) in raba obnovljivih virov energije (OVE)) in energetske učinkovitosti. Doseganje ciljev je pri tem prikazano za leto 2023 ali 2024, odvisno od razpoložljivosti podatkov, glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov pa za leto 2024 in prvo polovico leta 2025. V letih 2023 in 2024 je bil sicer še v veljavi NEPN 2020, vendar daje primerjava s cilji iz NEPN 2024 celovitejšo sliko približevanja ciljem za leto 2030. Za skupna področja iz NEPN specifični cilji sicer niso opredeljeni, zato *Zvezek 3 – Skupna področja* posebnega poglavja o doseganju ciljev ne vključuje.

Splošne ugotovitve in priporočila

Podrobnejša priporočila za izvajanje instrumentov so vključena po posameznih poglavjih. V nadaljevanju navajamo samo nekaj najpomembnejših splošnih priporočil. Priporočila veljajo tako za skupna področja kot tudi za razogljičenje in energetske učinkovitost, zato se ponovijo v vseh treh zvezkih Podnebnega ogledala 2025. Splošne ugotovitve izvajanja NEPN 2024 so:

- **Trenutno doseganje ciljev** na področju zmanjševanja izpustov (za neETS samo iz uredb (EU) 2018/842 in (EU) 2023/857, na pa tudi iz NEPN 2020 in NEPN 2024) in rabe energije še **ne pomeni dolgoročnega obvladovanja** izpustov in rabe energije in **ne zagotavlja doseganja ciljev za leto 2030 in nadalje**.
- **Promet** zaradi največjega deleža in težkega uveljavljanja učinkovitih ukrepov, ostaja še naprej **najbolj problematičen sektor**, a izzivi, kako zmanjšati rabo energije in izpuste TGP ter zagotoviti zeleni prehod, so **prisotni v vseh sektorjih**.
- Na evropski ravni je Evropska komisija na **prvo mesto postavila energetske učinkovitost**. V Sloveniji je trenutno v pripravi predlog novega *Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE-1)*, ki vključuje tudi člen, ki se navezuje na energetske učinkovitost na prvem mestu, druge aktivnosti na tem področju pa še ne potekajo. **Načelo »energetska učinkovitost na prvem mestu« pomembno vpliva tudi na to, kako dolgoročno zagotoviti ustrezno oskrbo z energijo in iz katerih virov (OVE in drugih).**
- Izvajanje instrumentov poteka zelo različno. Izvajanje že »utečenih« instrumentov **poteka dobro**, nekateri instrumenti, ki so bili načrtovani že npr. z AN URE, **se še**

1 Uredba (EU) 2018/1999 z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov

vedno ne izvajajo, pri izvajanju instrumentov, ki so bili **nadgrajeni v novem obsegu** (že v NEPN 2020), in **novih instrumentih pa je uveljavljanje (pre)počasno**.

- Z NEPN 2024 je bilo za leto 2025 načrtovanih veliko aktivnosti, **izvajanje nekaterih od njih je skoncentrirano na zelo ozek krog ljudi**. Ob hkratnem prenosu EU Direktiv v slovenski pravni red, kjer so zahteve za vse države članice EU enake, neodvisno od velikosti, je to dodatno opozorilo na **kadrovsko podhranjenost**.
- **Vrsta instrumentov**, celo posameznih aktivnosti iz NEPN je **izrazito večsektorskih**, vanje so vključene različne institucije in organizacije, tudi z različnimi interesi, med katerimi pogosto **ni prave izmenjave informacij, niti koordinacije njihovih aktivnosti**.
- Za tokratno Podnebno ogledalo se je **informacije in podatke o izvajanju instrumentov zbiralo s poročevalsko tabelo**, ki so jo v izpolnjevanje prejele vse institucije, odgovorne za izvajanje posameznih aktivnosti v okviru instrumentov iz NEPN 2024. **Z nekaj izjemami, so odgovorne institucije v poročevalsko tabelo poročale samo zelo na kratko ali pa sploh ne**.
- **Informacije o financiranju ukrepov** za razogljičenje in energetske učinkovitost so **na razpolago le za nekatere vire oziroma programe**. Med zbranimi podatki najpogosteje **primanjkuje podatkov o dejanskih učinkih financiranih ukrepov**, kot so zmanjšanje rabe energije ali znižanje izpustov TGP.
- Pri **finančnih spodbudah**, ki so na voljo za zelo različne namene, je **črpanje marsikje slabše od pričakovanega**. To lahko po eni strani povzroči, da sredstva ostanejo neizkoriščena, po drugi strani pa, da se sredstva z namenom njihove porabe usmerja v »slabe« projekte. Oboje pomeni **odmik tako od smotrne in namenske porabe razpoložljivih sredstev kot tudi od pričakovanih učinkov**, ki naj bi bili z njimi doseženi, kar zmanjšuje tudi možnosti za doseganje zastavljenih skupnih ciljev na področju zmanjševanja izpustov TGP, energetske učinkovitosti in OVE.

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 01/2025

Za dolgoročno obvladovanje izpustov in rabe energije in doseganje ciljev za leto 2030 in nadalje **je treba zagotoviti učinkovito izvajanje instrumentov iz NEPN, kar je mogoče le ob ustreznem podnebnem upravljanju, to je primerni organiziranosti in koordinaciji podnebnih aktivnosti**. V tem okviru je treba med drugim zagotoviti tudi ustrezno **kadrovsko zasedbo** pristojnih služb ter **nadsektorsko koordinacijo in operativno povezovanje z deležniki** (lokalnimi skupnostmi itd.).

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 02/2025

Spremljanje je sestavni del podnebnega upravljanja! Poročanje odgovornih institucij o izvajanju instrumentov iz NEPN namreč ni namenjeno samo pripravi poročil (Podnebno ogledalo, bienalna poročila za EK in ZN), **ampak v prvi vrsti podnebnemu upravljanju**. Zbrani podatki naj bi omogočili celovit pregled nad stanjem izvajanja vseh instrumentov, pravočasno identifikacijo zamud in težav pri njihovem izvajanju ter pripravo predlogov za njihovo izboljšanje in s tem uspešnejše podnebno upravljanje. **Poročanje o**

izvajanju ukrepov iz NEPN vsaj dvakrat letno ima sedaj tudi pravno podlago v 12. členu novega Podnebnega zakona (PoZ).

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 03/2025

Nadgraditi je treba sistem spremljanja financiranja NEPN, da bo omogočal **redno spremljanje tako obsega finančnih spodbud kot tudi njihovih dejanskih učinkov** (zmanjšanje rabe energije, znižanje izpustov TGP itd.) na uresničevanje ciljev NEPN.

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 04/2025

Za uspešen zeleni prehod v podnebno nevtralnost in izpolnjevanje ciljev v letu 2030 je treba **čim prej zagotoviti pospešeno izvajanje že načrtovanih instrumentov za zmanjševanje izpustov TGP in rabe energije ter povečevanje rabe OVE v polnem obsegu**, skladno z NEPN 2024 in drugimi relevantnimi dokumenti, in v vseh sektorjih. Prizadevanja za zeleni prehod je treba pozitivno povezati s prizadevanji za gospodarsko rast, regionalni razvoj itd.

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 05/2025

Za ekonomsko uspešen zeleni prehod v podnebno nevtralnost in večjo odpornost je treba na **prvo mesto postaviti energetska učinkovitost**, podobno kot je to na evropski ravni storila Evropska komisija. Ob tem je treba na primeren način **poskrbeti tudi za ranljive skupine prebivalstva in tudi njim zagotoviti dostop do energetske učinkovitosti ter okolju in podnebnju prijaznih rešitev za oskrbo z energijo**.

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 06/2025

Za izboljšanje črpanja razpoložljivih finančnih sredstev in s tem doseganje zastavljenih ciljev, je treba **podpreti tudi pripravo »dobrih« projektov**. V tem okviru je treba **investitorjem zagotoviti vso potrebno podporo** (tehnično svetovanje, finančno načrtovanje, usposabljanje, pomoč pri pozivih/razpisih in vodenju postopkov itd.).

Izvajanje instrumentov in glavna priporočila

V nadaljevanju so za **ukrepe za zmanjšanje okoljske škode** in **skupne večsektorske instrumente** navedeni kratek povzetek trenutnega stanja, glavne ugotovitve glede izvajanja instrumentov in glavna priporočila za njihovo usmerjanje v prihodnje.

Ukrepi za zmanjšanje okoljske škode (poglavje 1)

Stanje. Ukrepi za zmanjšanje okoljske škode oz. t. i. omilitveni ukrepi izhajajo iz okoljskega poročila, ki je bilo pripravljeno za NEPN 2024. Ukrepe se je tekom priprave NEPN 2024 z deležniki tudi večkrat usklajevalo ter dopolnjevalo. V številnih primerih gre **pri ukrepih za zmanjšanje okoljske škode za izvajanje že obstoječe zakonodaje**, nekaj pa jih zahteva tudi **dodatne aktivnosti** npr. spremembo zakonodaje, uvajanje novih praks.

Izvajanje instrumentov. Za **večino ukrepov za zmanjšanje okoljske škode informacije niso bile podane**. Izjema so ukrepi v pristojnosti Ministrstva za naravne vire in prostor (MNVP) oz. Direkcije RS za vode (DRSV), kjer pa so bile v večini navedene precej skope

informacije o izvajanju zakonodaje. Za nadaljnje spremljanje bi bilo **smotno spremljati tudi, ali se izdajanja mnenj/smernic/priporočil tudi izvajajo ter koliko tovrstnih primerov** (izdaje mnenj itd.) **je bilo zabeleženih in na katerih področjih** (npr. koliko za male hidroelektrarne (mHE), koliko za sončne elektrarne itd.).

Za ukrepe, o katerih odgovorna institucija ni poročala, se priporoča, da **Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE)**, kot glavni nosilec dokumenta, **dodatno pozove odgovorne institucije k poročanju** o izvajanju omilitvenih ukrepov.

Priporočila. Poročanje o izvajanju ukrepov naj sega preko »izvajanja zakonodaje« oz. vključevanja že obstoječe zakonodaje v smernice/mnenja, temveč **naj skuša zaobjeti tudi izvajanje/upoštevanje izdanih smernic/mnenj** ter nekoliko bolj podrobne informacije o številu in »tipih« različnih izdanih mnenj oz. primerov.

Skupni večsektorski instrumenti (poglavje 2)

Stanje. Tudi na področju skupnih večsektorskih instrumentov iz NEPN 2024 so bile za številne med njimi informacije o izvajanju zelo skope ali pa niso bile posredovane. Tako smo lahko v dokument vključili samo **informacije za nekatere izbrane instrumente**.

Izvajanje instrumentov. S sprejetjem *Podnebnega zakona* v letu 2025 (PoZ, Ur. l. RS, št. 56/25) se je na **sistemski ravni uredilo tako spremljanje izvajanja ukrepov podnebne politike kot tudi priprava projekcij in razvoj modelov**.

Tudi pri nekaterih drugih instrumentih, npr. pri instrumentu *M35.5 Lokalni energetski koncepti*, se je začelo izvajati veliko aktivnosti. Tudi pri večsektorskih instrumentih sicer priporočamo, da **MOPE kot nosilec dokumenta pozove pristojna ministrstva k poročanju o izvajanju instrumentov**.

Priporočila. Zaradi pomanjkanja informacij smo oblikovali le dve priporočili in sicer, da naj se pri **oblikovanju lokalnih energetskih konceptov (LEK) čim bolj vključi tudi njihove pripravljavce in uporabnike**, pri instrumentu informiranja in ozaveščanja pa naj se začne **pripravljati in izvajati tudi ostale aktivnosti**, predvsem aktivnosti vrednotenja, ter skuša **vzpostaviti sistematični pregled nad izvajanjem aktivnostmi** informiranja in ozaveščanja.

Financiranje ukrepov za razsežnosti razogljčenja in energetske učinkovitosti (poglavje 3)

Stanje. Informacije o financiranju ukrepov za razogljčenje in energetske učinkovitost so navedene le za nekatere vire oziroma programe. Najpogosteje so na voljo podatki o dodeljenih nepovratnih sredstvih in spodbujenih investicijah, medtem ko **primanjkuje podatkov o dejanskih učinkih financiranih ukrepov**, kot so zmanjšanje rabe energije ali znižanje izpustov TGP.

Izvajanje instrumentov. V okviru NEPN 2024 je z instrumentom M35.6a predvidena vzpostavitev sistema spremljanja financiranja NEPN, ki bo omogočal redno spremljanje tako obsega finančnih spodbud kot tudi njihovih dejanskih učinkov na uresničevanje ciljev NEPN. Predlagamo, da **MOPE pozove pristojne institucije k sistematičnemu zbiranju, spremljanju in poročanju podatkov** o dodeljenih nepovratnih sredstvih, spodbujenih

investicijah ter učinkih izvedenih ukrepov, kot so zmanjšanje rabe energije in znižanje izpustov TGP. **Podatki so potrebni tako za podnebno upravljanje kot tudi različne poročevalske obveznosti.**

Priporočila. Potrebno je **organizirati usklajevalni sestanek med institucijami**, ki zagotavljajo nepovratna ali povratna sredstva za ukrepe, ki prispevajo k razogljičenju in večji energetske učinkovitosti. Na sestanku naj se **uskladijo zbiranje podatkov, definicije in metodologija za spremljanje učinkov ter vzpostavijo informacijski tokovi za poročanje.**

Organiziranost za podnebno upravljanje, izvajanje NEPN ter njegovo spremljanje in poročanje (poglavje 5)

Stanje. Področje je v NEPN 2024 urejeno zlasti z instrumenti **M35.6b Krepitev podnebnega upravljanja, M35.6 Spremljanje izvajanja ukrepov in politik in M11.1 Model financiranja in izvajalska struktura za prehod v podnebno nevtralno družbo**. Informacije o izvajanju teh instrumentov niso bile posredovane in so bile zato pridobljene iz drugih virov.

Izvajanje instrumentov. Leta 2022 je bila s sklepom Vlade RS ustanovljena **medresorska delovna skupina za NEPN in Dolgoročno podnebno strategijo Slovenije do leta 2050 (MDS NEPN)**. Naloga skupine je, da skrbi za zagotovitev **medresorske usklajenosti pri spremljanju, poročanju, posodobitvi in izvajanju instrumentov iz NEPN in strategije**. MDS NEPN se je sestala junija 2025, in sicer z namenom, da se seznani s **celovito poročevalsko tabelo, namenjeno poročanju o stanju izvajanja instrumentov iz NEPN 2024 tako za potrebe različnih poročevalskih obveznosti kot tudi za podnebno upravljanje.**

Celovita poročevalska tabela je bila pripravljena junija in je bila v začetku julija poslana v izpolnjevanje vsem institucijam, odgovornim za izvajanje posameznih aktivnosti iz NEPN 2024. **Z nekaj izjemami, so odgovorne institucije v poročevalsko tabelo poročale samo zelo na kratko ali pa sploh ne**, zato je bilo treba informacije o izvajanju instrumentov pridobivati iz drugih virov ali pa z dodatnim poizvedovanjem pri odgovornih institucijah.

Leta 2025 so bila pripravljena tudi **različna poročila o izvajanju NEPN oz. dela vanj vključenih instrumentov** (Celovito nacionalno energetske in podnebno poročilo, Dvoletno poročilo o preglednosti (BTR) Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), Podnebno ogledalo 2024).

Na področju izvajalske strukture za prehod v podnebno nevtralno družbo je z NEPN 2024 načrtovana tudi **zagotovitev kadrovskih zmogljivosti**. V letu 2025 se je ponovno pokazala **kadrovska podhranjenost tako na področju izvajanja NEPN, kot tudi podnebnega upravljanja in zelenega prehoda na splošno.**

Priporočila. Priporočila, ki izhajajo iz glavnih ugotovitev na področju organiziranosti za podnebno upravljanje, izvajanja NEPN ter njegovega spremljanja in poročanja, se na splošno nanašajo na izvajanje NEPN 2024, in so zato **v celoti vključena v tem povzetku med Splošnimi ugotovitvami in priporočili**, in sicer kot **PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 01/2025 in PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 02/2025.**

Uvod

Podnebno ogledalo 2025 je dokument, v katerem so predstavljene glavne ugotovitve spremljanja izvajanja ukrepov za razogljčenje, in sicer na področju zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov (TGP) in obnovljivih virov energije (OVE), in ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti. Dokument vključuje pregled doseganja ciljev in izvajanja instrumentov na področju razogljčenja (Zvezek 1), na področju energetske učinkovitosti (Zvezek 2) in na skupnih področjih (Zvezek 3) iz *Posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta iz leta 2024 (NEPN 2024)*². Doseganje ciljev je pri tem prikazano za leto 2023 ali 2024, odvisno od razpoložljivosti podatkov, glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov pa za leto 2024 in prvo polovico leta 2025. Leta 2024 je bil sicer še v veljavi *Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt iz leta 2020 (NEPN 2020)*³, vendar daje primerjava s cilji iz NEPN 2024 celovitejšo sliko približevanja ciljem za leto 2030, obenem pa to pomeni tudi uskladitev s spremljanjem izvajanja ukrepov v okviru preostalih treh razsežnosti energetske unije (energetska varnost, notranji trg energije ter raziskave, inovacije in konkurenčnost) v okviru Energetskega ogledala. Metodologija za pripravo Podnebnega ogledala je bila razvita v okviru projekta *LIFE Podnebna pot 2050*⁴.

Podnebno ogledalo sestavljajo trije zvezki:

- **Zvezek 1: Pregled izvajanja NEPN na področju razogljčenja** (v nadaljevanju Zvezek 1 – Razogljčenje), kjer so predstavljene glavne ugotovitve doseganja ciljev in spremljanja izvajanja instrumentov na področju izpustov TGP in obnovljivih virov energije;
- **Zvezek 2: Pregled izvajanja NEPN na področju energetske učinkovitosti** (v nadaljevanju Zvezek 2 – Energetska učinkovitost), v katerem so predstavljene glavne ugotovitve doseganja ciljev in spremljanja izvajanja instrumentov na področju energetske učinkovitosti;
- **Zvezek 3: Pregled izvajanja NEPN za skupna področja** (v nadaljevanju Zvezek 3 – Skupna področja), v katerem so predstavljene glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov za skupna področja v NEPN (zmanjšanje okoljske škode, skupni večsektorski instrumenti), poleg tega pa so vključeni tudi pregledna tabela stanja kazalnikov za razogljčenje in energetska učinkovitost ter poglavji o financiranju ukrepov za razogljčenje in energetska učinkovitost in organizaciji izvajanja NEPN.

Pričujoči dokument je **Zvezek 3: Pregled izvajanja NEPN za skupna področja**. V njem so povzeti:

- **Pregled stanja na področju ukrepov za zmanjšanje okoljske škode in pregled stanja na področju skupnih večsektorskih ukrepov**, ki oba vključujeta glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov iz NEPN 2024 v letu 2024 in prvi

2 Posodobljeni Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije, Vlada RS, december 2024 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

3 Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije, Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf).

4 LIFE ClimatePath2050 (Slovenian Path Towards the Mid-Century Climate Target), <https://www.podnebnapot2050.si/>.

polovici leta 2025 ter njihovo predvideno izvajanje v obdobju do konca leta 2026 ter priporočila za izboljšanje izvajanja obstoječih instrumentov.

- **Pregledna tabela stanja kazalnikov za razogljčenje in energetske učinkovitost**, v kateri so prikazani kazalniki za spremljanje izvajanja NEPN v okviru razsežnosti razogljčenja in energetske učinkovitosti, vključno s kvalitativnimi ocenami glede doseganja njihovih ciljev in dolgoročnega obvladovanja izpustov.
- **Povzetek financiranja izvajanja ukrepov za razogljčenje in energetske učinkovitost**, kjer so povzeti glavni viri finančnih sredstev za izvajanje ukrepov in njihovi učinki.
- **Pregled stanja na področju spremljanja izvajanja NEPN, mednarodnega poročanja ter organizacije izvajanja.**

1 Ukrepi za zmanjšanje okoljske škode

1.1 Pregled stanja

Ukrepi za zmanjšanje okoljske škode oz. t. i. omilitveni ukrepi izhajajo iz okoljskega poročila, ki je bilo pripravljeno za NEPN 2024. Ukrepe se je tekom priprave NEPN 2024 z deležniki tudi večkrat usklajevalo ter dopolnjevalo. V številnih primerih gre pri ukrepih za zmanjšanje okoljske škode za izvajanje že obstoječe zakonodaje, nekaj pa jih zahteva tudi dodatne aktivnosti npr. spremembo zakonodaje, uvajanje novih praks.

1.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Za večino ukrepov za zmanjšanje okoljske škode informacije niso bile podane. Izjema so ukrepi v pristojnosti Ministrstva za naravne vire in prostor (MNVP) oz. Direkcije RS za vode (DRSV), kjer pa so bile v večini navedene precej skope informacije o izvajanju zakonodaje. Za nadaljnje spremljanje bi bilo smotno spremljati tudi, ali se izdajanja mnenj/smernic/priporočil tudi izvajajo ter koliko tovrstnih primerov (izdaje mnenj itd.) je bilo zabeleženih in na katerih področjih (npr. koliko za male hidroelektrarne (mHE), koliko za sončne elektrarne itd.).

Za ukrepe, o katerih odgovorna institucija ni poročala, se priporoča, da Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE), kot glavni nosilec dokumenta, dodatno pozove odgovorne institucije k poročanju o izvajanju omilitvenih ukrepov. Predvsem, da se poroča o izvajanju tistih ukrepov, pri katerih bi moralo priti npr. do spremembe zakonodaje (npr. pridobivanje kulturnovarstvenih pogojev in soglasja) oz. gre za uvajanje novosti (npr. načrtovanje, postopki itd.).

PRIPOROČILO ZMANJŠANJE OKOLJSKE ŠKODE 01/2025

IZVAJALEC

MNVP, Direkcija RS za vode

Priporočilo velja za omilitvene ukrepe O2 – *Izvedba HE, ČHE in mHE*, O6 – *Načrtovanje posegov na vodnih in priobalnih zemljiščih* in O9 – *Zagotavljanje pitne vode*.

Poročanje o izvajanju ukrepov naj sega preko »izvajanja zakonodaje« oz. vključevanja že obstoječe zakonodaje v smernice/mnenja, temveč **naj skuša zaobjeti tudi izvajanje/upoštevanje izdanih smernic/mnenj** ter nekoliko bolj podrobne informacije o številu in »tipih« različnih izdanih mnenj oz. primerov.

1.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju zmanjšanja okoljske škode so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 1).

Tabela 1: Pregled izvajanja instrumentov na področju zmanjšanja okoljske škode iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
O1	Umeščanje novih SEVESO obratov	predpisi, spremljanje	MOPE, MNVP	ne
O2	Izvedba HE, ČHE in mHE	predpisi, spremljanje	MNVP, Direkcija Republike Slovenije za vode	da
O3	Umeščanje SE in VE ter SHEE v gozdni prostor	načrtovanje, predpisi	MOPE, MNVP	/
O4	Zagotavljanje zdravega življenjskega okolja pri načrtovanju in gradnji prenosne in distribucijske elektroenergetske infrastrukture	načrtovanje, predpisi	MOPE, ELES, elektrooperaterji	/
O5	Doseganje gospodarne rabe zemljišč	načrtovanje, predpisi	MOPE, MKGP	/
O6	Načrtovanje posegov na vodnih in priobalnih zemljiščih	načrtovanje, predpisi	MNVP, Direkcija Republike Slovenije za vode	da
O7	Pridobivanje kulturnovarstvenih pogojev in soglasja	zakonodajni	MK	/
O8	Upoštevanje biokoridorjev	načrtovanje, predpisi	MNVP, MOPE	/
O9	Zagotavljanje pitne vode	načrtovanje, predpisi	MNVP, Direkcija Republike Slovenije za vode	da
O10	Vzpostavitev dodatnega monitoringa pitne vode	načrtovanje, predpisi	MNVP, Direkcija Republike Slovenije za vode	/
O11	Nameščanje SE v varovanih naselbinskih jedrih	načrtovanje, predpisi	MK	/

Za naslednje instrumente informacije o izvajanju in načrtovanih aktivnosti niso bile posredovane:

- **O3 Umeščanje SE in VE ter SHEE v gozdni prostor**, odgovornost MOPE,
- **O4 Zagotavljanje zdravega življenjskega okolja pri načrtovanju in gradnji prenosne in distribucijske elektroenergetske infrastrukture**, odgovornost MOPE,
- **O5 Doseganje gospodarne rabe zemljišč**, odgovornost MOPE,
- **O7 Pridobivanje kulturnovarstvenih pogojev in soglasja**, odgovornost MK,
- **O8 Upoštevanje biokoridorjev**, odgovornost MNVP,
- **O10 Vzpostavitev dodatnega monitoringa pitne vode**, odgovornost MNVP, in
- **O11 Nameščanje SE v varovanih naselbinskih jedrih**, odgovornost MK.

O1 UMEŠČANJE NOVIH SEVESO OBRATOV	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, spremljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MNVP
KRATEK OPIS	Pri umeščanju novih SEVESO obratov je treba določiti ustrezne varnostne pasove in zagotoviti ustrezno oddaljenost od območji, kjer se zadržuje večje število ljudi, ter od infrastrukture. Pri umeščanju drugih posegov v vplivne pasove obstoječih SEVESO obratov je treba upoštevati varnostna merila.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Instrument se izvaja. Sicer pa v tem obdobju ni bilo primera, da bi se nov SEVESO obrat umeščal v prostor, zato aktivnosti niso bile potrebne.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Če bo stekel postopek umeščanja novega obrata v prostor, bodo stekle tudi navedene aktivnosti.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
6. oktober 2025	

O2 IZVEDBA HE, ČHE IN mHE	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, spremljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MNVP , Direkcija RS za vode
KRATEK OPIS	V skladu z Načrtom upravljanja voda se pri izvedbi HE, ČHE in mHE izvajajo vsi tehnično izvedljivi in ekološko ustrezni ukrepi za blažitev škodljivih vplivov na vodo ter zaščitene habitate in vrste, ki so neposredno odvisni od vode. Kadar je to ustrezno in glede na naravno prisotne ekosisteme v prizadetih vodnih telesih, se izvajajo: • ukrepi za zagotavljanje selitev rib dolvodno in gorvodno (kot so turbine, ki ne škodujejo ribam, strukture za vodenje rib, najsodobnejši popolnoma delujoči ribji prehodi, ukrepi za prekinitev ali zmanjšanje delovanja in izpustov med selitvijo ali drstitvijo), • ukrepi za zagotovitev najmanjšega ekološkega pretoka (vključno z blažitvijo hitrih, kratkotrajnih sprememb v pretoku ali vršnega obratovanja) in premeščanja suspendiranih in rinjenih plavin, • ukrepi za zaščito ali izboljšanje habitatov ter ukrepi za preprečevanje in odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Instrument se izvaja kot stalna naloga v postopkih izdaje mnenj in soglasij, skladno z veljavnimi predpisi.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Instrument se bo izvajal kot stalna naloga v postopkih izdaje mnenj in soglasij, skladno z veljavnimi predpisi.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Smiselno bi bilo spremljati tudi izvajanje teh ukrepov in tudi to vključiti v poročanje.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
• MNVP	
DATUM PRIPRAVE	
6. oktober 2025	

O6 NAČRTOVANJE POSEGOV NA VODNIH IN PRIOBALNIH ZEMLJIŠČIH

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MNVP , Direkcija RS za vode (DRSV)
KRATEK OPIS	Pri načrtovanju posegov na vodnih in priobalnih zemljiščih se upošteva zahteve skladne z veljavnimi dokumenti in smernicami (glej NEPN) za: - izdelavo ocene vpliva posega na stanje površinskih voda, - upoštevanje se usmeritve za načrtovanje in ureditev na vodnih in priobalnih zemljiščih vodotokov z vidika preprečevanja poslabšanja ekološkega stanja, - upoštevanje se dopolnile hidromorfološke ukrepe, ki so določeni na vodnih telesih površinskih voda, na katerih cilji, vezani na ekološko stanje, niso doseženi. Ukrepi morajo biti zvedeni, da upoštevajo cilje posameznih ukrepov in ne onemogočajo izvedbe dopolnilnih ukrepov.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

DRSV v postopku izdaje mnenj in soglasij upošteva Prilogo 3 in Prilogo 6 Splošnih smernic s področja upravljanja z vodami.

- 1) presoja vplivov novih posegov na stanje voda se izvaja skladno s Prilogo 3 Splošnih smernic s področja upravljanja z vodami (izdelane študije so posredovane tudi v mnenje na DRSV, ki se nato upošteva v skupnem mnenju glede opredelitve vpliva posega na vodni režim in stanje voda);
- 2) pri načrtovanju ureditev se upoštevajo tudi usmeritve skladno s Prilogo 6 Splošnih smernic s področja upravljanja z vodami (usmeritve se upoštevajo pri načrtovanju novih projektov)
- 3) za izvajanje dopolnilnih ukrepov DUDDS1, DUDDS4 in DUDDS5.2 se izdelujejo strokovne podlage v okviru priprave celovitih hidrološko-hidravličnih študij, ki jih pripravlja DRSV (trenutno zaključena študija za porečje Savinje); izdelane so bile projektne naloge za izdelavo strokovnih podlag na preostalih porečjih.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

- 1) izvajanje se bo na enak način nadaljevalo tudi v prihodnje (v 2. polovici leta 2025 in v letu 2026),
- 2) izvajanje se bo na enak način nadaljevalo tudi v prihodnje (v 2. polovici leta 2025 in v letu 2026),
- 3) predvideva se zaključek strokovnih podlag za izvajanje dopolnilnih ukrepov DUDDS1, DUDDS4 in DUDDS5.2 na porečju Vipave; v pripravi so tudi razpisi za izdelavo celovitih hidrološko-hidravličnih študij in sistemsko povezanih ukrepov na preostalih porečjih (kamor se vključuje tudi določitev navedenih dopolnilnih ukrepov).

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Smiselno bi bilo spremljati tudi izvajanje podanih smernic (navesti število primerov na letni ravni itd.) in to tudi vključiti v poročanje.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MNVP

DATUM PRIPRAVE

6. oktober 2025

O9 ZAGOTAVLJANJE PITNE VODE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	Načrtovanje, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MNVP, Direkcija RS za vode
KRATEK OPIS	Za zagotavljanje ustrezne oskrbe s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo se varujejo vsi obstoječi in potencialno pomembni vodni viri ter spodbuja varčna in smotrna raba pitne vode. Instrument zajema aktivnosti vezane podzemno vodo, tako na vodovarstvenih območjih (VVO), kot tam kjer so VVO načrtovana oz. jih ni. Dotika se tudi odpadnih voda, ki nastanejo pri čiščenju sončnih panelov in morajo biti odvedena v javno kanalizacijo s čistilno napravo na koncu.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Instrument se izvaja kot stalna naloga v postopkih izdaje mnenj in soglasij, skladno z veljavnimi predpisi.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Instrument se bo izvajal kot stalna naloga v postopkih izdaje mnenj in soglasij, skladno z veljavnimi predpisi.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Smiselno bi bilo spremljati tudi izvajanje podanih smernic (navesti število primerov izdanih mnenj in soglasij na letni ravni itd.) in to tudi vključiti v poročanje. Omilitveni ukrep navaja, da so aktivnosti vezane tudi na območja šele načrtovanih vodovarstvenih območij in tudi na tista, kjer jih ni. Zato bi bilo smotrno podrobneje pogledati in poročati o primerih, kjer so se izdala mnenja/soglasja na območjih, kjer VVO (še) ni določen, ter izpostaviti primere dobre (ali) slabe prakse.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MNVP

DATUM PRIPRAVE

6. oktober 2025

2 Skupni večsektorski instrumenti

2.1 Pregled stanja

Tudi na področju skupnih večsektorskih instrumentov iz NEPN 2024 so bile za številne med njimi informacije o izvajanju zelo skope ali pa niso bile posredovane. S sprejetjem *Podnebne zakona* v letu 2025 (PoZ, Ur. l. RS, št. 56/25) se je na sistemski ravni uredilo tako spremljanje izvajanja ukrepov podnebne politike kot tudi priprava projekcij in razvoj modelov. Tudi pri nekaterih drugih instrumentih, npr. pri instrumentu *M35.5 Lokalni energetski koncepti*, se je začelo izvajati veliko aktivnosti. Tudi pri večsektorskih instrumentih sicer priporočamo, da MOPE kot nosilec dokumenta pozove pristojna ministrstva k poročanju o izvajanju instrumentov.

2.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Kot že omenjeno, za številne instrumente informacije o izvajanju niso bile posredovane. Veliko večsektorskih instrumentov sodi na področje informiranja in ozaveščanja, kjer še zmeraj ni vzpostavljen sistem za sistematično spremljanje aktivnosti. V kolikor se te aktivnosti izvajajo v okviru projektov, npr. projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE*, so sicer aktivnosti dobro zabeležene, ni pa širšega pregleda kampanj in aktivnosti. Ravno tako ni podatka o načrtovanju vrednotenja aktivnosti, kar bi pripomoglo k njihovemu izboljšanju. Kot omenjeno, je k izvajanju nekaterih instrumentov pripomoglo tudi sprejetje PoZ, velik premik je bil narejen tudi na področju lokalnih energetskih konceptov.

PRIPOROČILO SKUPNI VEČSEKTORSKI 01/2025

[IZVAJALEC](#)
MOPE

Na področju lokalnih energetskih konceptov (LEK) so začele potekati številne dejavnosti. Za uspešno nadaljnje izvajanje in za zagotavljanje dobrih rezultatov se priporoča **čim boljše vključevanje deležnikov** (predvsem izdelovalcev LEK-ov in njihovih uporabnikov – predstavnikov občin) **v sam proces prenove in digitalizacije LEK-ov.**

[UTEMELJITEV.](#) Usposobljeni načrtovalci LEK-ov so ključni za kakovost izdelanih dokumentov. Ravno tako tudi usposobljeni in informirani občinski delavci, preko katerih lahko LEK pridobi večjo težo, kot jo ima sedaj. Njihove izkušnje in razumevanje problematike lokalnega načrtovanja so ključne pri oblikovanju novih metodologij in pristopov pri oblikovanju LEK-ov.

PRIPOROČILO SKUPNI VEČSEKTORSKI 02/2025

[IZVAJALEC](#)
MOPE

Na področju informiranja in ozaveščanja ciljnih javnosti naj se pospeši priprava in začne izvajati ostale aktivnosti instrumenta navedene v NEPN 2024. Priporočilo je usmerjeno predvsem na aktivnosti vrednotenja/evalvacije informiranja in ozaveščanja, na podlagi katerih se lahko potem izboljšajo trenutni instrumenti ozaveščanja in

informiranja. Še zmeraj tudi ni sistematičnega pregleda nad vsemi aktivnostmi informiranja in ozaveščanja. Tovrsten pregled bi dal širši uvid v to, na katerih področjih je informiranje in ozaveščanje dovolj močno in kje bi se še lahko okrepilo. Ravno tako bi se na tak način lahko našle sinergije med različnimi ozaveščevalnimi in informacijskimi aktivnostmi ter tako povečalo njihov doseg.

2.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju skupnih večsektorskih ukrepov so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 2).

Tabela 2: Pregled izvajanja instrumentov na področju skupnih večsektorskih ukrepov iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M35.3	Strategija in načrt za ogrevanje in hlajenje	načrtovanje	MOPE	ne
M35.4	Sektorska integracija različnih virov energije	predpisi, ekonomski	MOPE	/
M35.5	Lokalni energetski koncepti	načrtovanje	MOPE	da
M35.6	Spremljanje izvajanja ukrepov in politik	spremljanje	MOPE	/
M35.6a	Finančno spremljanje izvajanja NEPN (preoblikovan ukrep M10.5)	drugo (organizacijski, spremljanje)	MOPE, MF in druga ministrstva in institucije, pristojne za izvajanje NEPN	/
M35.6b	Krepitev podnebnega upravljanja	drugo (organizacijski)	MOPE, vlada	/
M35.7	Energijsko označevanje in okoljsko primerna zasnova proizvodov, povezanih z energijo	predpisi, informiranje	MOPE	ne
M35.9	Informiranje in ozaveščanje ciljnih javnosti (prehod v podnebno nevtravno družbo, trajnostna mobilnost, energetska učinkovitost v stavbah, prakse trajnostne sonaravne pridelave, proizvodnje in ponudbe hrane, odpadna hrana, raba zemljišč in sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo)	informiranje, ozaveščanje	MOPE, MKGP, MJU	da
M35.10	Tehnična in druga pomoč pri lokalni in nacionalni dekarbonizaciji ogrevanja v Republiki Sloveniji, razbremenjevanju elektroenergetskega sistema iz naslova ogrevanja in zmanjševanju uvozne odvisnosti od električne energije v Republiki Sloveniji	zakonodajni, organizacijski, načrtovanje	MOPE	/
M35.11	Nadgradnja strokovnih podlag za prenovo NEPN in ReDPS2050	načrtovanje	MOPE	ne
M36.4	Spodbujanje sprememb vzorcev in navad, ki vplivajo na zdravje in tudi na podnebje in okolje	predpisi, usposabljanje, informiranje, ozaveščanje	MZ, MOPE, MVI, MKGP	ne

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M36.5	Izvajanje promocije trajnostnejšega načina prehranjevanja	informiranje, načrtovanje izobraževanje, ozaveščanje	MZ, MVI, MKGP, MOPE	ne
M36.6	Celovita raziskava posledic določitve minimalne ravni prehranske samooskrbe v Republiki Sloveniji	načrtovanje, spremljanje, predpisi	MKGP z drugimi resorji: MNVP, MOPE, MZI, MGTŠ, MZ, MJU, MVI, MVZI	/

Za naslednje instrumente niso bile posredovane informacije o izvajanju oziroma je izvajanje instrumenta predvideno kasneje ali zajeto drugje:

- **M35.4 Sektorska integracija različnih virov energije**, odgovornost MOPE,
- **M35.6 Spremljanje izvajanja ukrepov in politik**, odgovornost MOPE, je vključen v poglavju 5 – *Organiziranost za podnebno upravljanje, izvajanje NEPN ter njegovo spremljanje in poročanje*,
- **M35.6a Finančno spremljanje izvajanja NEPN (preoblikovan ukrep M10.5)**, odgovornost MOPE, je vključen v poglavju 4 – *Financiranje ukrepov za razogljičenje in energetska učinkovitost*,
- **M35.6b Krepitev podnebnega upravljanja**, odgovornost MOPE,
- **M35.10 Tehnična in druga pomoč pri lokalni in nacionalni dekarbonizaciji ogrevanja v Republiki Sloveniji, razbremenjevanju elektroenergetskega sistema iz naslova ogrevanja in zmanjševanju uvozne odvisnosti od električne energije v Republiki Sloveniji**, odgovornost MOPE,
- **M36.6 Celovita raziskava posledic določitve minimalne ravni prehranske samooskrbe v Republiki Sloveniji**, odgovornost MKGP, rok izvajanja je predviden leta 2029.

M35.3 STRATEGIJA IN NAČRT ZA OGREVANJE IN HLAJENJE	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Izdelava strategije ogrevanja in hlajenja do leta 2050. Priprava načrta za razogljičenje ogrevanja in hlajenja stavb do leta 2040.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Decembra 2023 je bila v sklopu projekta <i>LIFE IP CARE4CLIMATE</i> pripravljena Strategija ogrevanja in hlajenja v Sloveniji do leta 2050 in akcijski načrt do leta 2030. Dodatne informacije o nadaljnjih korakih in izvajanju instrumenta niso bile posredovane. Rok za izdelavo strategije je do leta 2025, za akcijski načrt pa do leta 2026.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
VIRI PODATKOV	
IJS-CEU	
DATUM PRIPRAVE	
5. oktober 2025	

M35.5 LOKALNI ENERGETSKI KONCEPTI

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA

načrtovanje

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE

MOPE

KRATEK OPIS

Prenova pravilnika, ki določa metodologijo za izdelavo lokalnih energetskih konceptov (LEK) in zasnova digitalizacije LEK. Usmerjanje prednostne rabe energentov za oskrbo s toploto in hladom na lokalni ravni, ki podpirajo načela trajnostnega razvoja, energetske učinkovitost in rabo OVE, ter omogočajo enakovredne možnosti tudi za sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja (SDOH):

- usposabljanje pripravljavcev LEK in občinskih prostorskih aktov,
- spremljanje usmerjanja prednostne rabe v okviru vrednotenja LEK in občinskih prostorskih aktov ter spremljajočih strokovnih podlag.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

MOPE je oktobra 2024 objavil javni razpis za Študijo izvedljivosti optimizacije načrtovanja energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije z digitalizacijo LEK. Za izvajalca je bil decembra izbran Inovacijsko-razvojni institut Univerze v Ljubljani, rok za izvedbo je 4. december 2025.

Maja 2050 je MOPE objavil javni razpis za Celovito posodobitev strokovnih podlag RES Slovenija in kartiranja območij obnovljivih virov energije. Za izvajalca je bil izbran konzorcij EIMV in LUZ, rok za izvedbo je julij 2026.

Sistem usposabljanja pripravljavcev LEK in občinskih prostorskih načrtov (OPN) še ni vzpostavljen. Podatki o morebitnih usposabljanjih niso na voljo. IJS-CEU je v okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* maja in septembra 2050 organiziral dve usposabljanji na temo uporabe GIS pri lokalnem energetskem načrtovanju.

Vrednotenje LEK in z njim povezano spremljanje usmerjanja prednostne rabe energije se trenutno ne izvaja. Dodatne informacije o izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane. Glede na časovnico pa se bosta nadaljevala zgoraj navedena dva projekta z zunanjimi izvajalci (Študija izvedljivosti optimizacije načrtovanja energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije z digitalizacijo LEK in Celovita posodobitev strokovnih podlag RES Slovenija in kartiranje območij obnovljivih virov energije).

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Na področju LEK-ov so začele potekati številne dejavnosti. Za uspešno nadaljnje izvajanje in za zagotavljanje dobrih rezultatov se priporoča čim boljše vključevanje deležnikov (predvsem izdelovalcev LEK-ov in njihovih uporabnikov – predstavnikov občin) v sam proces prenove in digitalizacije LEK-ov.

VIRI PODATKOV

- IJS CEU

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

M35.7 ENERGIJSKO OZNAČEVANJE IN OKOLJSKO PRIMERNA ZASNOVA PROIZVODOV, POVEZANIH Z ENERGIJO	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, informiranje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Nadaljevanje izvajanja instrumenta (vključitev Tržnega inšpektorata RS, Borzena). Objava in redno osveževanje strnjenih informacij o aktualni zakonodaji na področju energijskega označevanja in okoljsko primerne zasnove proizvodov, povezanih z energijo, na Portalu Energetika. Izvajanje sistematičnega informiranja in izobraževanja prodajalcev, tudi spletnih, o energijskem označevanju in primerni zasnovi proizvodov, povezanih z energijo.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Nadgradnja izvajanja še ni bila vzpostavljena, ravno tako ne objavljane informacij na portalu Energetika. Ta del instrumenta je v zaostanku glede na predvideno časovnico. Se pa izvaja sistematično informiranje in izobraževanje prodajalcev.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
5. oktober 2025	

M35.9 INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE CILJNIH JAVNOSTI

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	informiranje, ozaveščanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MKGP, MJU
KRATEK OPIS	Instrument zajema informiranje in ozaveščanje prehoda v podnebno nevtravno družbo, trajnostno mobilnost, energetska učinkovitost v stavbah, prakse trajnostne sonaravne pridelave, proizvodnje in ponudbe hrane, odpadno hrano in LULUCF. Velik del instrumenta predstavlja nadaljevanje in izboljšanje aktivnosti v okviru projekta <i>LIFE IP CARE4CLIMATE</i> . Obsega pa tudi ostale kampanje in promocije.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V izvajanju je *LIFE IP CARE4CLIMATE*, ki pokriva velik del informiranja in ozaveščanja, preko različnih platform. Izvajalo se je informiranje in ozaveščanje ciljnih javnosti ter usposabljanje. Bile so izvedene ozaveščevalne kampanje, dogodki, pripravljeni promocijski materiali, objave v medijih, publikacije in gradiva, vzpostavljene in ažurirane spletne strani. Na dan 31. 12. 2024 je bilo v okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* zabeleženo in izvedeno: 521.36 obiskov spletnih strani, 13.335 promocijskih materialov (kos), 244 dogodkov, 6 videov, 291 objav v medijih, 11 publikacij, 1.500 udeležencev usposabljanj. V letu 2024 je bila izvedena tudi oglaševalska kampanja na temo obnovljivih virov energije s sloganom – *Moč vetra, sonca, vode in lesa. Za vse nas. Izberimo obnovljive vire energije*. Kampanja je zajemala tako tradicionalne medije (televizijo in televizijske oglase, tisk), kot tudi družbene platforme, splet ter digitalno zunanje oglaševanje.

Instrument zajema med drugim tudi pripravo kampanje o vplivu onesnaževal zraka, periodično spremljanje ozaveščenosti različnih sektorjev in ciljnih skupin, nacionalno kampanjo o podnebnih spremembah in zmanjšanju izpostavljenosti podnebnim spremembam ..., vendar o izvajanju teh aktivnosti informacije niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Enako kot opisano zgoraj, se bo projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, z navedenimi aktivnostmi, izvajal še do konca leta 2026. Glede na zapisano, se bo moralo v letu 2026 začeti pripravljati tudi načrt za ohranjanje tovrstnih vsebin po končanju projekta ter pripraviti nekaj novih.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Pospeši naj se priprava in začne izvajati ostale navedene aktivnosti instrumenta iz NEPN 2024, predvsem aktivnosti vrednotenja, na podlagi katerih se potem lahko izboljšajo trenutni instrumenti. Še zmeraj tudi ni sistematičnega pregleda nad vsemi aktivnostmi informiranja in ozaveščanja.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- Spletne strani ministrstva

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

M35.11 NADGRADNJA STROKOVNIH PODLAG ZA PRENOVO NEPN IN ReDPS 2050

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Priprava strokovnih podlag v podporo dolgoročnemu načrtovanju podnebnih in energetskega politik. Izvajanje v skladu z letnimi programi dela. V tem okviru tudi nadaljnji razvoj metodologije za analize scenarijev glede vidikov zanesljivosti oskrbe, prilagajanja odjema in povezovanja sektorjev.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Vlada RS je julija 2025 sprejela Podnebni zakon (PoZ), ki v 125. členu določa pripravo strokovnih podlag in dokumentacije. Med to dokumentacijo sodijo: strokovne podlage projekcij izpustov TGP po virih in odvzemih ter poročilo o blaženju podnebnih sprememb, Dolgoročna podnebna strategija in drugi dokumenti. Tako je zakonsko, do leta 2033, uredila pripravo strokovnih podlag v podporo dolgoročnemu načrtovanju podnebnih in energetskega politik.

V letu 2025 je v teku 1. faza nadgradnje modelov, orodij in metod za novo pripravo scenarijev NEPN, med katere sodi tudi identifikacija ključnih potrebnih dodatnih analiz, vzdrževanje in prenova podatkovnih baz, postavitve izhodišč za zasnovo posodobitve scenarijev NEPN.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V letu 2026 je predvidena 2. faza nadgradnje modelov, orodij in metod za pripravo novih scenarijev NEPN. Predvidena je tudi analiza scenarijev: zasnova analize, priprava orodij za novo analizo scenarijev, modeliranje ukrepov in scenarijev, preliminarne energetske in emisijske bilance.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- IJS CEU, splet

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

M36.4 SPODBUJANJE SPREMEMB VZORCEV IN NAVAD, KI VPLIVAJO NA ZDRAVJE IN TUDI NA PODNEBJE IN OKOLJE	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi/usposabljanje/informiranje, ozaveščanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZ, MOPE, MKGP, MVI
KRATEK OPIS	Posodobitev prehranskih smernic (MZ), mentorska podpora kuharjem, ki opravljajo delo v izobraževalnem sistemu ter izvajanje ozaveščanja javnosti o pomembnosti lokalne hrane, ter tudi o pomembnosti uravnotežene prehrane.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
S šolskim letom 2024/2025 so v veljavo vstopile prenovljene prehranske smernice, ki so jih pri načrtovanju in organizaciji prehrane dolžni upoštevati vsi vzgojno-izobraževalni zavodi v Sloveniji. Potrdili so jih tudi slovenski pediatri in dietetiki. Smernice spodbujajo, da je na krožnikih čim pogostejše lokalna, sezonska, čim bolj naravno pridelana, minimalno predelana in nepakirana hrana. V pripravi so tudi nove smernice oz. posodobitev na nacionalni ravni. V izvajanju je del instrumenta o mentorski podpori kuharjem; priprava postopkov in izbor izvajalca. Ravno tako je v izvajanju ozaveščanje in informiranje o pomembnosti lokalne hrane. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je nadaljevalo s promocijo lokalnih proizvodov v sklopu projekta Naša super hrana, katerega namen je promocija lokalno pridelane in predelane hrane.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Predviden je izbor izvajalca za mentorsko podporo kuharjem in začetek izvajanja aktivnosti.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
VIRI PODATKOV	
MOPE, splet	
DATUM PRIPRAVE	
5. oktober 2025	

M36.5 IZVAJANJE PROMOCIJE TRAJNOSTNEJŠEGA NAČINA PREHRANJEVANJA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	informiranje, načrtovanje, izobraževanje, ozaveščanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZ, MVI, MKGP, MOPE
KRATEK OPIS	Promocija posodobljenih prehranskih smernic in njihovo upoštevanje pri načrtovanju in izvajanju politik prehranskega sistema, izvajanje projekta šolski eko vrtovi, promocija preprečevanja odpadne hrane, promocija shem kakovosti, splošna promocija lokalne hrane

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Promocija preprečevanja odpadne hrane je v izvajanju. Aktivnosti so bile naslednje: sejem AGRA avgust 2024: strokovno srečanje z okroglo mizo na temo »Zmanjševanje in preprečevanje odpadne hrane – na (skoraj) vseh ravneh oziroma v vseh fazah verige preskrbe s hrano«, nagradni natečaj za šole: »Stran pa ne bomo metal'« Kuhinjski dnevniki odpadne hrane v gospodinjstvih – jesen/zima 2024, sortirna analiza bioloških odpadkov s poudarkom na določanju deleža odpadne hrane – jesen/zima 2024, Kuhinjski dnevniki odpadne hrane v gospodinjstvih – pomlad 2025, sortirna analiza bioloških odpadkov s poudarkom na določanju deleža odpadne hrane – pomlad/poletje 2025, organizacija kuharskih delavnic: Načrtujmo obroke in kuhajmo brez odpadkov, soorganizacija posveta Spoštujmo hrano, spoštujmo planet ter predstavitev kuhinjskih dnevnikov odpadne hrane v gospodinjstvu in sortirne analize ločeno zbranih bioloških odpadkov ter razglasitev zmagovalcev natečaja Stran pa ne bomo metal'.

Ravno tako se je izvajala promocija shem kakovosti in splošna promocija lokalne hrane, s tednom slovenske hrane in tradicionalnim slovenskim zajtrkom v osnovnih šolah, vrtcih in zavodih za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami.

Informacije o izvajanju promocije prehranskih smernic, izvajanju projekta Šolski eko vrtovi niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Na področju odpadne hrane je predvidena izdelava smernic. Predvidena je tudi izdelava končnega poročila ter priprava vsebine za delavnice in izvedba delavnic.

Za ostale aktivnosti informacije niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, MKGP

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

3 Pregledna tabela stanja kazalnikov za razogljichenje in energetsko učinkovitost

V tabeli so prikazane vrednosti kazalnikov v opazovanem letu ter njihove indikativne letne ciljne vrednosti in cilji za leto 2030 (Tabela 4). Na kakšen način so določene indikativne letne ciljne vrednosti, je podrobneje opisano v metodologiji posameznega kazalnika. Podani sta tudi kvalitativni oceni glede doseganja cilja in dolgoročnega obvladovanja izpustov ter pojasnila teh ocen.

S kvalitativnimi ocenami je v treh stopnjah (zeleno, rumeno, rdeče; Tabela 3) ovrednoteno:

- **doseganje indikativne letne ciljne vrednosti.** V kolikor indikativna letna ciljna vrednost ni bila dosežena, je podana ocena rdeče, sicer zeleno. Izjeme so primeri, ki so ovrednoteni rumeno in nastopijo, če so odstopanja vrednosti kazalnika od indikativne letne ciljne vrednosti posledica metodološke spremembe pri določanju vrednosti kazalnika, ali pa je odstopanje od te vrednosti ob hkratnem ugodnem dolgoročnem obvladovanju izpustov, ki je ovrednoteno zeleno, zelo majhno.
- **dolgoročno obvladovanje izpustov.** V tej oceni je podano opozorilo, da je potrebna posebna pozornost pri izvajanju ukrepov za zmanjševanje izpustov TGP do leta 2030 in nadalje. Ocena je pripravljena na podlagi več informacij: spremembe trenda v zadnjih letih, podatkov o neizvajanju ukrepov in identificiranih negotovostih (ponovitev najslabšega trenda bi lahko ogrozilo doseganje cilja za leto 2030). Vse te informacije so podane v posebnem stolpcu.

Tabela 3: Legenda

	Doseganje letnega cilja. Dolgoročno obvladovanje cilja. Vsi pokazatelji kažejo na doseganja cilja v letu 2030 in dobre obete za nadalje. Opazujemo: spremembo kazalnika v zadnjem letu (velikost in smer), nihanja kazalnika v preteklosti, preverjamo, ali bi bilo doseganje cilja ogroženo, če bi se najslabše leto ponovilo več kot enkrat, ocenjujemo, ali izvajanje ukrepov vodi k doseganju cilja in ali so načrtovani ukrepi zadostni.
	Nedoseganje letnega cilja, kot posledica sprememb v metodologiji itd. Dolgoročno obvladovanje cilja. Nekaj pokazateljev kaže na to da bi lahko bilo doseganja cilja v letu 2030 in nadalje ogroženo. Opazujemo: spremembo kazalnika v zadnjem letu (velikost in smer), nihanja kazalnika v preteklosti, preverjamo, ali bi bilo doseganje cilja ogroženo, če bi se najslabše leto ponovilo več kot enkrat, ocenjujemo, ali izvajanje ukrepov vodi k doseganju cilja in ali so načrtovani ukrepi zadostni.
	Nedoseganje letnega cilja. Dolgoročno obvladovanje cilja. Nekaj pokazateljev izrazito ali en pokazatelj zelo izrazito kaže, da bo doseganja cilja v letu 2030 in nadalje zelo ogroženo. Opazujemo: spremembo kazalnika v zadnjem letu (velikost in smer), nihanja kazalnika v preteklosti, preverjamo, ali bi bilo doseganje cilja ogroženo, če bi najslabše leto ponovilo več kot enkrat, ocenjujemo, ali izvajanje ukrepov vodi k doseganju cilja in ali so načrtovani ukrepi zadostni.

Tabela 4: Pregled kazalnikov, doseganja indikativnih letnih ciljnih vrednosti in utemeljitve ocene perspektive dolgoročnega obvladovanja izpustov

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
Splošni kazalniki – Letni izpusti toplogrednih plinov										
PO01	Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842 ⁵	kt CO ₂ ekv	10.694	10.221	–	10.175	8.633	😊		V letu 2022 so se izpusti povečali in se leta 2023 ponovno zmanjšali pod vrednost iz leta 2021. Ciljne vrednosti iz Uredb o delitvi bremen in Izvedbenih sklepov Evropske komisije so bile dosežene, zaostanek za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2020 je znašal 0,5 %, iz NEPN 2024 pa 2,6 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za 2 %.
PO01a	Proizvodnja električne energije in toplote	Indeks (2005=100)	71,8	71,3	–	66	65	😊		Izpusti so se zmanjšali tretje leto zapored. Indikativne letne vrednosti za leti 2022 in 2023 iz NEPN 2020 in NEPN 2024 so bile dosežene. Prve ocene za leto 2024 kažejo na zmanjšanje izpustov za skoraj tretjino.
PO01b	Industrija in gradbeništvo (s procesi in rabo topil)	Indeks (2005=100)	74,7	75,1	–	57	60	😞		V letu 2022 so izpusti zabeležili večje zmanjšanje, leta 2023 pa so ostali skoraj nespremenjeni. Indikativne letne vrednosti za leti 2022 in 2023 iz NEPN 2020 in NEPN 2024 niso bile dosežene. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za 2 %.
PO01c	Promet	Indeks (2005=100)	131,6	121,9	–	112	99	😞		Po dveh letih povečanja, so se izpusti v letu 2023 ponovno nekoliko znižali, za 7 %. Indikativne letne vrednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 niso bile dosežene, leta 2023 je zaostanek za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2020 znašal 13, za tisto iz NEPN 2024 pa 23 odstotnih točk. Ukrepi se še naprej izvajajo v omejenem obsegu. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za 6 %.

⁵ Navedeni cilji za leto 2030 in indikativne letne vrednosti za leto 2023 izhajajo iz Uredb o delitvi bremen in Izvedbenih sklepov Evropske komisije.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
PO01d	Druga področja (široka raba)	Indeks (2005=100)	47,0	46,5	–	24	31	☹️		V letih 2022 in 2023 so izpusti ostali skorajda nespremenjeni. Potem, ko je bila leta 2022 indikativna letna vrednost iz NEPN 2020 dosežena, je leta 2023 zaostanek znašal 1 odstotno točko. Je bila pa leta 2023 za 4 odstotne točke presežena indikativna letna vrednost iz NEPN 2024. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za 2 %. Za doseganje potrebnega zmanjšanja do leta 2030 bo potrebno dodatno ukrepanje.
PO01e	Kmetijstvo	Indeks (2005=100)	94,2	92,6	–	99	97	😊		V letih 2022 in 2023 so se izpusti zmanjšali. Indikativne letne vrednosti za leti 2022 in 2023 iz NEPN 2020 in NEPN 2024 so bile dosežene. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za slab odstotek.
PO01f	Odpadki	Indeks (2005=100)	45,9	45,5	–	35	35	😊		Izpusti so se že sedmo leto zapored zmanjšali. Izpusti so se začeli zmanjševati zaradi občutno nižje količine odloženih biorazgradljivih odpadkov, tako da sta bili indikativni letni vrednosti za leti 2022 in 2023, ki sta v NEPN 2020 in NEPN 2024 enaki, doseženi. Prve ocene za leto 2024 kažejo na zmanjšanje izpustov za 4 %.
Splošni kazalniki – Delež obnovljivih virov energije										
EN24	Delež obnovljivih virov energije v bruto rabi končne energije (brez statističnega prenosa)	%	22,9	25,1	–	27	33	☹️		Po velikem zaostanku v letu 2022 se je kazalnik v letu 2023 izboljšal in prvič presegel ciljno vrednost za leto 2020. Indikativni letni vrednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 nista bili doseženi. Leta 2022 je Slovenija za dosego 25-odstotnega zavezujočega nacionalnega deleža OVE po Direktivi 2009/28/ES manjkajoči delež dokupila na evropskem energetskem trgu preko mehanizma statističnih prenosov. Uradna ocena za leto 2024 še ni na voljo.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
EN24a	Ogrevanje in hlajenje	%	34	34,3	–	41	45	☹️		Kazalnik se je leta 2022 poslabšal, v letu 2023 pa nekoliko izboljšal, vendar indikativne letne vrednosti za omenjeni leti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 niso bile dosežene. Uradna ocena za leto 2024 še ni na voljo.
EN24b	Električna energija	%	37	41,9	–	43	55	😊		Kazalnik se je v obeh letih zelo izboljšal. Indikativne letne vrednosti za leti 2022 in 2023 iz NEPN 2020 in NEPN 2024 so bile dosežene. Uradna ocena za leto 2024 še ni na voljo.
EN24c	Promet	%	7,8	10,0	–	21	26	☹️		Kazalnik se je leta 2022, po petih letih naraščanja, močno poslabšal. Zaostanek za indikativno letno vrednostjo je bil 3,7 odstotne točke. V letu 2023 se je ponovno povečal, vendar je za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2020 zaostajal za 2,1, za tisto iz NEPN 2024 pa za 0,7 odstotne točke. Uradna ocena za leto 2024 še ni na voljo.
Splošni kazalniki – Energetska učinkovitost										
EN10	Raba končne energije	ktoe	4.730	4.491	–	4.320	4.717	😊		Raba končne energije je bila leta 2022 na ravni iz leta 2021. Leta 2023 se je glede na leto prej zmanjšala za 5 %. Indikativni letni vrednosti za to leto iz NEPN 2020 in NEPN 2024 sta bili doseženi. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe končne energije za dobra 2 %.
EN10a	Promet	ktoe	1.977	1.854	–	ni opredeljen	ni opredeljen	☹️		Raba končne energije se je leta 2022 glede na leto prej povečala za 9 %, leta 2023 pa zmanjšala za 6 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe končne energije za 5 %. Indikativni sektorski cilji za leto 2030 za posamezne sektorje niso zastavljeni. Sektor ostaja, zaradi velikega deleža v strukturi rabe končne energije in omejenega vpliva na rabo energije, še naprej problematičen.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
EN10b	Industrija	ktoe	1.180	1.073	–	ni opredeljen	ni opredeljen	😊		Raba končne energije se je leta 2022 glede na leto prej zmanjšala za 9 %. Tudi zmanjšanje leta 2023 je bilo 9-odstotno. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe končne energije za slab odstotek. Indikativni sektorski cilji za leto 2030 za posamezne sektorje niso zastavljeni. Glede na leto 2005 se je raba končne energije zmanjšala za 23 %, najbolj med vsemi sektorji.
EN10c	Gospodinjstva	ktoe	1.000	983	–	ni opredeljen	ni opredeljen	😊		Kazalnik se je izboljšal. Raba končne energije se je leta 2022 glede na leto prej, tudi zaradi toplejše zime, zmanjšala za 10 %, leta 2023 pa še za 2 %. V opazovanem obdobju 2000–2023 je bila leta 2023 dosežena najnižja vrednost. Prve ocene za leto 2024 kažejo na zmanjšanje rabe končne energije za slab odstotek. Indikativni sektorski cilji za leto 2030 za posamezne sektorje niso zastavljeni.
EN10d	Storitve	ktoe	572	581	–	ni opredeljen	ni opredeljen	😐		Raba končne energije se je leta 2022 glede na leto prej povečala za 10 %, leto kasneje pa še za 2 %. Povečanje je tudi posledica vzpostavitve zajema statističnih podatkov o rabi energije v tem sektorju, ki je sedaj v energetske bilanci samostojen sektor. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe končne energije za 1 %. Indikativni sektorski cilji za leto 2030 za posamezne sektorje niso zastavljeni.
EN16	Raba primarne energije	ktoe	6.331	6.071	–	6.356	5.980	😊		Raba primarne energije se je glede na leto prej zmanjšala tako leta 2022 kot tudi leta 2023. Indikativni letni vrednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 sta bili doseženi. Obenem je bila tudi že presežena indikativna ciljna vrednost za leto 2030 iz NEPN 2020. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe primarne energije za skoraj 4 %.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
PO36a	Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti – novi letni prihranki energije	GWh	701	1.445	1.028	458	1.089	😊		Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti je leta 2024 znašalo 671 GWh. Za več kot polovico manjši prihranki kot leto prej so predvsem posledica tega, da so zavezanci svoje obveznosti v veliki meri pokrili z neizkoriščenimi presežki prihrankov iz preteklih let. Ciljna vrednost za leto 2024 iz NEPN 2024, ki je 745 GWh, je bila s prenosom dela presežnih prihrankov iz leta 2023 v okviru sheme za zavezanca vseeno presežena.
PO36b	Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti – skupni večletni oz. kumulativni prihranki energije v obdobju od vključno leta 2021 dalje	GWh	1.879	4.533	8.160	25.230	36.316	😊		Potrebni kumulativni prihranki za obdobje 2021–2024 iz NEPN 2024 so bili preseženi. Doseženi kumulativni prihranki so pri tem predstavljali 22 % celotnih potrebnih kumulativnih prihrankov za obdobje do leta 2030. Cilji iz NEPN 2020 za leto 2024 niso več relevantni.
Promet										
PO02	Izpusti CO ₂ iz novih	gCO ₂ /km	129	126	127	49,5	49,5	😞		V letu 2024 so se specifični izpusti glede na leto prej povečali. Za doseganje ciljne vrednosti bo do leta 2030 potrebno veliko zmanjšanje.
	in vseh osebnih vozil	gCO ₂ /km	185,4	184,2	–	111,9	111,9	😞		Specifični izpusti iz vseh osebnih vozil so se leta 2022 ponovno povečali, leta 2023 pa nekoliko zmanjšali, vendar je bil zaostanek za indikativno letno vrednostjo v obeh letih znaten. Potrebno bo okrepiti izvajanje ukrepov na tem področju. Podatki za leto 2024 še niso na voljo.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
PO03	Delež OVE v energiji goriv za pogon vozil	%	7,8	10	–	21	26	☹️		Kazalnik se je leta 2023, po velikem znižanju v letu 2022, ponovno povečal. Zaostanek za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2020 je bil 2,1, za tisto iz NEPN 2024 pa 0,7 odstotne točke. Uradna ocena za leto 2024 še ni na voljo.
Stavbe										
PO06	Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju	EUR/EUR	0,38	0,30	0,55	ni opredeljen	0,55	☹️		Kazalnik se je leta 2024 močno poslabšal. Do povečanja je prišlo zaradi izvajanja naložb v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), pri katerih je bil finančni vzvod 98,8 evro centov nepovratnih sredstev za 1 evro investicije. Brez upoštevanja teh projektov bi bil finančni vzvod 26,6 evro centov.
PO07	Zmanjšanje izpustov CO ₂ in	kt CO ₂ ekv	13	22	30	ni opredeljen	ni opredeljen	☺️		Vrednosti pri stanju se nanašajo na obdobje od vključno leta 2021 dalje. Povečanje je bilo leta 2024 nekoliko manjše kot leto prej. Za zagotovitev zelenega prehoda bo treba izvajanje ukrepov URE in rabe OVE okrepiti. Indikativna cilja za leto 2030 nista opredeljena, bo pa obstoječi kazalnik omogočal oceno doprinosa izvajanja ukrepov, podprtih z nepovratnimi sredstvi, k cilju zmanjšanja rabe končne energije v javnem sektorju za vsaj 1,9 % letno glede na leto 2021.
	rabe končne energije z ukrepi v javnem sektorju	GWh	53	97	128	ni opredeljen	ni opredeljen	☺️		
PO08	Površina energetsko prenovljenih stavb v javnem sektorju	1.000 m ²	279	430	548	ni opredeljen	2.300	☹️		Vrednosti pri stanju se nanašajo na obdobje od vključno leta 2021 dalje. Indikativni cilj za leto 2030 izhaja iz DSEPS 2050. V obdobju 2021–2024 je bilo doseženih samo 60 % načrtovane vrednosti. Manj površine je bilo v obdobju 2018–2024 prenovljene samo leta 2021. V prihodnje mora biti poudarek pri prenovi stavb na postopni celoviti prenovi.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnili ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
	Prenova 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade na leto	%	0,3	0,7	2,0	3	3	☹️		Prenova stavb v lasti in rabi osrednje vlade ne poteka z ustrežno intenzivnostjo. Kumulativno je prenovljena površina v obdobju 2014–2024 predstavljala samo 31 % ciljne vrednosti. Obveznost se v skladu z EED iz leta 2023 in NEPN 2024 širi na celoten javni sektor.
PO10	Zmanjšanje izpustov CO ₂ in	kt CO ₂ ekv	110	186	264	ni opredeljen	699	😊		Vrednosti pri stanju se nanašajo na obdobje od vključno leta 2021 dalje. Zmanjšanje izpusta CO ₂ je bilo leta 2024 glede na leto prej malenkostno višje. Cilj za leto 2030 je bil določen na podlagi projekcij za pripravo NEPN 2024 z uporabo metod za izračun prihrankov. Letna indikativna vrednost je bila dosežena.
	rabe končne energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju	GWh	502	820	1.130	ni opredeljen	2.902	😊		Vrednosti pri stanju se nanašajo na obdobje od vključno leta 2021 dalje. Cilj za leto 2030 je bil določen na enak način kot pri izpustih CO ₂ . Letna indikativna vrednost je bila dosežena, in sicer kljub temu, da je bil dosežen prihranek energije leta 2024 za 3 % nižji kot leto prej. Za doseganje ciljev bo treba intenzivnost izvajanja ukrepov v prihodnje ohraniti vsaj na ravni iz let 2023 in 2024.
PO12	Raba končne energije,	ktoe	1.488	1.477	–	1.535	1.305	😊		Raba končne energije se je leta 2022 glede na leto prej zmanjšala za 7 %, leta 2023 pa je ostala na približno enaki ravni. Indikativna letna vrednost za leto 2023 iz NEPN 2020 je bila dosežena, zaostanek za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2024 pa je znašal slab odstotek. Podatki za leto 2024 še niso na voljo.
	izpusti TGP in	kt CO ₂ ekv	1.040	1.024	–	739	739	☹️		Izpusti TGP, ki so posledica rabe energentov v stavbah, so se leta 2022 malenkostno povečali, leta 2023 pa malenkostno zmanjšali. Indikativna letna vrednost za leto 2023, ki je v NEPN 2020 in NEPN 2024 enaka, ni bila dosežena. Podatki za leto 2024 še niso na voljo.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
	delež OVE v stavbah	%	62 (49)	62 (51)	–	67 (-)	- (55)	☹️		Pri deležu OVE je prišlo do spremembe metodologije za izračun – v oklepajih so navedene vrednosti, skladne z novim izračunom. Glede na izračun iz NEPN 2020 je delež OVE v letih 2022 in 2023 ostal na enaki ravni, indikativna letna vrednost za leto 2023 iz NEPN 2020 pa ni bila dosežena. V skladu z novim izračunom se je delež OVE leta 2023 povečal za 1,8 odstotne točke, indikativna letna vrednost iz NEPN 2024 pa je bila presežena. Kazalnik je že prilagojen novemu izračunu. Podatki za leto 2024 še niso na voljo.
Kmetijstvo										
PO13	Intenzivnost izpustov TGP pri prireji mleka in govejega mesa	kg CO ₂ ekv/kg mleka kg CO ₂ ekv/kg mesa	0,676 9,006	0,700 9,058	0,681 9,217	0,683 (0,657%) 9,325 (8,654)	0,683 (0,657%) 9,325 (8,654)	☺️		Kravje mleko: v zadnjem obdobju (po letu 2013) se kaže jasen trend zmanjševanja intenzivnosti izpustov (za 12,8 %). V letu 2024 se je intenzivnost izpustov glede na leto 2023 zmanjšala. Indikativna letna vrednost (manj kot 0,673 kg CO₂ ekv na kg mleka) ni bila dosežena. K temu je prispevalo prepočasno, oz. skorajda zanemarljivo, uvajanje krmnih dodatkov za zmanjšanje izpustov metana iz prebavil rejnih živali. Goveje meso: trend po letu 2014 je bil sprva ugoden, a se je po letu 2018 obrnil. Intenzivnost izpustov se je v letu 2024 glede na leto 2023 povečala. Nedoseganje ciljnih vrednosti bi lahko bilo posledica naravnih danosti (velik delež pitancev je zrejen na območjih z omejenimi možnostmi za kmetovanje). Med možnimi vzroki je tudi zajem vhodnih podatkov, ki vključujejo le živali, ki so zaklane v slovenskih klavnicah, ne pa izvoza živih živali. Trend na področju intenzivnosti izpustov pri prireji govejega mesa v zadnjih letih kaže, da bi utegnili imeti pri doseganju ciljnih vrednosti težave.

6 Vrednosti v oklepajih so korigirane glede na spremenjena izhodišča in metodiko, ki jo uporabljamo za pripravo nacionalnih poročil o izpustih TGP in jih lahko obravnavamo kot posodobljene ciljne vrednosti.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
PO14	Racionalno gnojenje kmetijskih rastlin z dušikom – poraba dušikovih mineralnih gnojil	kt/leto	27,83	24,29	25,60	28,00	28,00	😊		V letu 2024 je bila poraba N iz mineralnih gnojil 25.600 t. S tem je bila indikativna letna vrednost dosežena.
PO15	Bruto bilančni presežek dušika	kg N/ha	68,7	33,5	31,1	46,0	46,0	😊		Za bilančni presežek dušika so značilna precejšnja nihanja med leti. Ta so predvsem posledica nihanj v odvzemih dušika s kmetijskimi rastlinami, slednja pa od razmer za rast kmetijskih rastlin. V letu 2024 se je bilančni presežek dušika glede na leto pred tem nekoliko zmanjšal (od 33,5 na 31,1 kg na ha). Ciljna vrednost za leto 2024 (manj kot 48,5 kg na ha) je bila s tem dosežena. V povprečju zadnjega petletnega je bila ciljna vrednost (manj kot 49,4 kg na ha) dosežena (povprečje 2020–2024 je bilo 41,8 kg N na ha).
PO16	Ukrepi za učinkovitejše kroženje dušika v kmetijstvu – površina zemljišč v ukrepu Ekološko kmetovanje	1.000 ha	50,5	50,6	54,0 ⁷	81,545	81,545	😞		Od leta 2005 do leta 2023 se je površina zemljišč v ukrepu Ekološko kmetovanje več kot podvojila (od 20.477 na 50.587 ha). Kljub temu ciljna vrednost, ki jo določa Strateški načrt SKP 2023–2027 (56.231 ha za 2023), ni bila dosežena. Podatki o zahtevkih kmetov za plačila v 2024 (53.967 ha) kažejo, da se bo razkorak med realizirano in ciljno vrednostjo (60.310 ha za 2024) še nekoliko povečal. Pretekli trendi kažejo, da bo treba za doseganje teh ciljev v bodoče vlagati več napora. Videti je, da bi utegnili imeti težave na travinju, kjer so cilji precej ambiciozni (50 % povečanje), površina pa se je v 2023 glede na preteklo leto prvič nekoliko zmanjšala.

7 Podatek o zahtevkih za plačila. Po realizaciji ukrepa in potrditvi plačil bo dejanska površina kmetijskih zemljišč v ukrepu Ekološko kmetovanje verjetno nekoliko manjša.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
PO17	Ukrepi za učinkovitejše kroženje dušika v kmetijstvu – površine njiv in vrtov v ukrepih, ki zahtevajo gnojenje na podlagi hitrih talnih ali rastlinskih testov	1.000 ha	63,4	6,6	7,1 ⁸	ni opredeljen	ni opredeljen	ni mogoče oceniti	ni mogoče oceniti	Po letu 2023 se gnojenje na podlagi hitrih talnih in rastlinskih testov izvaja v sklopu operacij Integrirana pridelava poljščin in Integrirana pridelava zelenjave. S prehodom na novo programsko obdobje se je obseg obveznega izvajanja tovrstnega gnojenja zelo zmanjšal in je leta 2023 obsegal le 6.565 ha. V letu 2024 so kmetje vložili zahteve za izvajanje teh ukrepov na 7.117 ha. Posledic zmanjšanja obsega te prakse na podnebje ni mogoče ovrednotiti, saj se je z novim programskim obdobjem začela izvajati operacija Precizno gnojenje in škropljenje, ki zahteva uporabo mehanizacije za precizno gnojenje in obvezen gnojilni načrt, iz katerega je razvidno zmanjšanje porabe gnojil zaradi izvajanja te operacije. V to operacijo so bili za leto 2024 vloženi zahtevki za izvajanje na kar 77.390 ha kmetijskih zemljišč. Sklenemo lahko, da zaradi preoblikovanja ukrepov vrednosti med obdobji niso neposredno primerljive, velik obseg izvajanja preciznega gnojenja pa kaže na napredek na tem področju.
Industrija										
PO18	Finančne spodbude za URE in OVE v industriji neETS	1000 EUR/leto	1.112	1.319	1.078	ni opredeljen	ni opredeljen			Vrednost izplačanih sredstev je bila leta 2024 za 18 % nižja kot leto prej. Vrednost kazalnika je bilo tudi tokrat mogoče oceniti samo delno, saj spremljanje teh spodbud v okviru nekaterih programov še naprej ni dovolj usmerjeno in sistematično. Skupen znesek, izplačan v obdobju 2010–2024, predstavlja samo 38 % vrednosti nepovratnih sredstev, ki jih je Eko sklad namenil izvajanju ukrepov URE in rabe OVE v gospodinjstvih samo leta 2024. Ciljna vrednost ni opredeljena.

⁸ Podatek o zahtevkih za plačila. Po realizaciji ukrepa in potrditvi plačil bo dejanska površina kmetijskih zemljišč v ukrepih verjetno nekoliko manjša.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
PO19	Delež OVE v rabi goriv v industriji	%	11,8	12,1	–	30	30	☹️		Kazalnik se je leta 2023 že tretje leto zapored izboljšal, tokrat za 0,3 odstotne točke, a je za indikativno letno ciljno vrednostjo še vseeno zaostal. Delež OVE v industriji neETS se je pri tem zmanjšal za 6 odstotnih točk, medtem ko se je delež OVE v industriji ETS povečal za 2,5 odstotne točke. Glavni razlog za spremembo je v industriji neETS bistveno povečanje rabe energentov (brez električne energije in daljinskega ogrevanja), v industriji ETS pa se je njihova raba zmanjšala. Podatki za leto 2024 še niso na voljo.
PO37	Energetska učinkovitost v industriji	%	41	43	–	povečanje učinkovitosti	povečanje učinkovitosti	😊		Učinkovitost v industriji se je povečala in je bila leta 2023 glede na 2005 boljša za 43 %. V prihodnje se mora še povečati, kvantitativni cilj pa ni določen.
PO38	Izpusti TGP v industriji	kt CO ₂ ekv	2.716	2.522	–	znatno zmanjšanje	znatno zmanjšanje	☹️		Leta 2022 se je vrednost kazalnika glede na leto prej zmanjšala za 5 %, leta 2023 pa še za 7 %. V industriji ETS so se izpusti TGP leta 2023 zmanjšali za 12,5 %, v industriji neETS pa so se neznatno povečali. Od leta 2019 dalje je v sektorju neETS mogoče opaziti trend zmanjševanja izpustov TGP, vendar indikativni letni vrednosti za leto 2023 iz NEPN 2020 in NEPN 2024 še vseeno nista bili doseženi. Ciljna vrednost ni določena. Cilj je znatno zmanjšanje.
Industrija, procesni izpusti										
PO20	Izpusti TGP zaradi puščanja naprav z F-plini	kt CO ₂ ekv	161	155	180	10	10	☹️		Izpusti so se leta 2023 znižali, leta 2024 pa močno povečali. V obeh letih so bili izpusti znatno višji od cilja za leto 2030 in tudi od ciljne trajektorije za obdobje 2021–2030. Ciljne vrednosti so določene skladno z EU predpisom. Izpusti so bili od ciljne trajektorije leta 2023 višji za 76 %, leta 2024 pa za 198 %.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
Odpadki										
PO39	Priključenost prebivalcev na sisteme čiščenja odpadnih voda	%	65	65	–	100	75	☹️		Leta 2023 je bilo na sisteme s sekundarno ali terciarno stopnjo čiščenja priključenih 65 % prebivalcev. Glede na leto prej je delež ostal enak, kar predstavlja odmik od približevanja cilju, ki v NEPN 2024 za leto 2030 znaša 75 %.
Zelena preobrazba gospodarstva										
PO22	Emisijska produktivnost	EUR ₂₀₁₀ /kt CO ₂ ekv	2,95	3,18	3,11 ⁹	raven, primerljiva z EU	raven, primerljiva z EU	☹️		Leta 2023 je bila emisijska produktivnost za 7,6 % višja kot v predhodnem letu. Preliminarni podatki za leto 2024, ki temeljijo na prvih ocenah izpustov za to leto, sicer kažejo na zmanjšanje za 2,2 %. Kazalnik se v celotnem opazovanem obdobju sicer še naprej izboljšuje, a premalo, da bi se zmanjšal zaostanek za napredkom v drugih državah. V primerjavi s povprečjem EU-27 je emisijska produktivnost v Sloveniji za 34 % nižja. Ciljna vrednost kazalnika ni določena, zasleduje se usmeritev izboljšanja emisijske produktivnosti na raven EU-27.
PO23	Implicitna stopnja obdavčitve energije	EUR/toe	237,5	247,1	–	raven, primerljiva z EU	raven, primerljiva z EU	😊		Leta 2023 je bila implicitna stopnja obdavčitve 4 % višja kot leto prej, a še vedno 17 % nižja kot leta 2016, ko je dosegla najvišjo raven v obdobju 2012–2023. Stopnja obdavčitve je sicer presegla raven EU-27, in sicer za 3,6 %. Cilj ni določen. Vrednost v zadnjem obdobju nekoliko niha in se ne spreminja veliko.

9 Ocenjena vrednost na podlagi prvih ocen izpustov za leto 2024.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
PO24	Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP	mio EUR v tekočih cenah	522	1.497	121	znatno zmanjšanje	znatno zmanjšanje	☹️		Obseg spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, se je v zadnjih letih občutno povečal – predvsem na račun interventnih ukrepov, ki so bili v obdobju 2022–2024 uveljavljeni kot odziv na visoke cene energentov. Leta 2022 je bilo za interventne ukrepe izplačanih 452 milijonov evrov, leta 2023 kar 1.390 milijonov evrov, leta 2024 pa po preliminarnih podatkih 23 milijonov evrov. Čeprav so tovrstni ukrepi potrebni kot odziv na energetske krize, predstavljajo znaten odmik od podnebnih ciljev in dodatno obremenjujejo napore za razogljičenje gospodarstva. Prvotni podatki za leto 2024 sicer kažejo, da se je obseg spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, v letu 2024 nekoliko zmanjšal in približal ravni pred začetkom izrednih razmer. Kazalnik nima določene ciljne vrednosti, njegov splošni cilj je zmanjšanje obsega tovrstnih spodbud.
PO25	Zelena delovna mesta	%	3,5 (SI) 3,3 (EU)	–	–	povečanje	povečanje	😊		Leta 2022 se je delež zelenih delovnih mest glede na leto prej povečal za 4,2 %. V primerjavi z EU-27 je bil delež v Sloveniji nižji za 0,2 odstotne točke. Podatki za leto 2023 in 2024 še niso na voljo. Kazalnik se dolgoročno sicer povečuje, vendar zelo počasi in brez jasnega trenda stalne rasti. Od leta 2013 se je povečal le za 0,5 odstotne točke. Cilj je povečanje deleža zelenih delovnih mest. Ciljna vrednost ni določena.
PO26	Spodbujanje inovacij za prehod v NOD	%, EU-27 ₂₀₁₄ = 100 %	117 (SI) 119 (EU)	115 (SI) 124 (EU)	122 (SI) 128 (EU)	raven, primerljiva z EU	raven, primerljiva z EU	😊		V letu 2024 se je vrednost skupnega indeksa eko-inovacij povečala za 5,6 % in ostaja 7 % pod povprečjem EU. Ciljna vrednost kazalnika ni določena, zasleduje se napredek na ravni EU-27.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
Raba zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstvo										
PO31	Neto izpusti TGP v sektorju LULUCF	kt CO ₂ ekv	-4.219	-4.291	np	povečanje	-146	😊		Ponori so bili v letih 2022 in 2023 nad vrednostjo referenčne ravni za gospodarjenje z gozdovi, kar je ugodno. V letu 2026 se bo na podlagi podatkov za leta 2021, 2022 in 2023 ter cilja za leto 2030 oblikovala letna krivulja za obdobje 2022–2030, V obdobju 2026–2029 bo morala Slovenija izpolniti zavezo o nepreseganju proračuna. Preliminarne ocene za leto 2024 kažejo, da bodo neto ponori v sektorju LULUCF znašali okoli -4.144 kt CO ₂ ekv.
PO32	Izpusti TGP zaradi krčitve gozdov	kt CO ₂ ekv	298	294	np	zmanjšanje	149	😊		Kazalnik v splošnem kaže padajoč trend. V skladu z NEPN 2024 je cilj v letu 2030 zmanjšati izpuste za 50 % glede na leto 2021.
PO32a	Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča	kt CO ₂ ekv	300	291	np	zmanjšanje	230	😊		Kazalnik v splošnem kaže padajoč trend. V skladu z NEPN 2024 je cilj v letu 2030 zmanjšati izpuste za 25 % glede na leto 2021
PO33	Površina obnovljenih gozdov	ha	6.186*	6.186*	479	8.000	8.000	😞		Ciljna vrednost ni določena. Za trajnostno gospodarjenje z gozdovi bi bilo treba letno obnoviti vsaj 8.000 ha. *Za leto 2022 ni bilo podatkov, zato je sprememba v obdobju med letoma 2021 in 2023 razdeljena na obe leti. V letu 2024 je bila letna sprememba površin sestojev v obnovi precej pod ciljno vrednostjo, kar zopet kaže na neugoden trend obnavljanja gozdov.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
PO34	Razmerje razvojnih faz gozda: • delež mladovij • delež drogovnjakov	%	4,2 % 22,4 %	4,5 % 21,5 %	4,5 % 21,5 %	10 % 43 %	10 % 43 %	☹️		Ciljna vrednost ni določena. Za trajnostni razvoj gozdov bi potrebovali 10 % mladovij in 43 % drogovnjakov. Kazalnik kaže na to, da v slovenskih gozdovih primanjkuje mlajših razvojnih faz, pri čemer delež mladovja počasi narašča, kar je pozitivno, delež drogovnjakov pa se zmanjšuje. V letu 2024 ni prišlo do sprememb v povečanju deleža mladovij in drogovnjakov, kar ne prispeva k izboljšanju razmerja razvojnih faz.
PO35	Izpusti TGP zaradi gozdnih požarov	kt CO ₂ ekv	123	0,5	–	–	–	😊		Ciljna vrednost ni določena. Leta 2022 je bil na goriškem Krasu do zdaj največji gozdni požar v Sloveniji, zaradi katerega se je v ozračje sprostila velika količina izpustov. V letu 2023 so bili izpusti iz gozdnih požarov zopet minimalni.
ETS sektor / Oskrba z energijo										
PO27	Letni izpusti TGP iz ETS	kt CO ₂ ekv	4.861	4.582	–	zmanjšanje	zmanjšanje	😊		Vrednost kazalnika se je leta 2023 zmanjšala že šesto leto zapored. Leta 2022 so se izpusti glede na leto prej zmanjšali za 14 %, leta 2023 pa za 6 %. Leta 2023 je bila dosežena najnižja vrednost v obdobju 2005–2023. Ciljna vrednost ni določena. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov ETS za 8 %.
PO28	Delež oskrbe s toploto iz energetsko učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja (DO)	%	86,7	87,7	–	ni opredeljen	ni opredeljen	😊		Kazalnik se je leta 2022 glede na leto prej izboljšal za 2 odstotni točki, v letu 2023 pa še za 1 odstotno točko v primerjavi z letom 2022. Ciljna vrednost za leto 2030 ni določena. Ciljna usmeritev EU do leta 2050 je toploto v sistemih DO zagotoviti samo iz OVE, odvečne toplote (OT) ali z njihovo kombinacijo. Skladno s tem se bodo zahteve za energetsko učinkovitost sistemov DO naslednjič zaostrele leta 2028.

Oznaka	Kazalnik	Enota	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj 2030 (NEPN 2020)	Cilj 2030 (NEPN 2024)	Doseganje indikativne letne ciljne vrednosti	Dolgoročno obvladovanje izpustov	Pojasnila ocene za dolgoročno obvladovanje izpustov
	Delež proizvedene toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih DO	%	20,7	21,2	–	ni opredeljen	25 do 40	☹️		Tudi delež toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih DO se je glede na leto prej izboljšal za 2,2 odstotni točki. V letu 2023 je povečanje znašalo 0,5 odstotne točke v primerjavi z letom 2022. Indikativna letna vrednost iz NEPN 2020 je bila dosežena, iz NEPN 2024 pa ne. Delež kaže na to, da so izpusti TGP iz sistemov DO, kljub visokemu deležu energetske učinkovitih sistemov, veliki.
PO29	Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE	MW	1.839	2.248	–	3.123	5.008	😊		Od leta 2012 se je inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE povečala za 78,5 %, pri čemer je bilo 77 % tega povečanja doseženo v zadnjih štirih letih. Kazalnik se je v letu 2023 povzpел nad trajektorijo doseganja indikativnih ciljev, zastavljenih do leta 2030 tako v NEPN 2020 kot tudi NEPN 2024.
PO40	Specifični izpusti TGP na enoto proizvedene električne energije	gCO ₂ /kWh	208	166	–	ni opredeljen	ni opredeljen	😊		Vrednost kazalnika se je leta 2023 zmanjšala že šesto leto zapored. Ciljna vrednost ni določena. V primerjavi z EU-27 je bila vrednost kazalnika v Sloveniji leta 2023 skoraj 20 % nižja.

4 Financiranje ukrepov za razogljíčenje in energetska ućinkovitost

4.1 Ocena obsega potrebnih investicij NEPN za obdobje 2021–2030

V okviru priprave NEPN 2024 so bile ocenjene potrebne sektorske investicije za obdobje 2021–2030, ki bodo ključne za doseganje energetska-podnebnih ciljev. Za razsežnost razogljíčenja (razsežnost 1) ter razsežnost energetska ućinkovitosti (razsežnost 2) so predvidene naložbe v naslednjih sektorjih:

- stavbe storitvenega sektorja v zasebni in javni rabi ter gospodinjstva,
- industrija,
- prometna infrastruktura (železniška infrastruktura, trajnostna mobilnost in alternativna goriva),
- razpršena proizvodnja električne energije iz OVE,
- sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja (SDOH).

V tabeli iz NEPN 2024 (Tabela 5) je predstavljena ocena potrebnih investicij v energetska-podnebni¹⁰ del investicij za obdobje 2021–2030, kjer skupen obseg predstavlja 22 milijard evrov. Potrebne naložbe v stavbe (zasebni sektor, javni sektor in gospodinjstva) obsegajo okvirno 8 milijard evrov, v industrijo 2,3 milijard evrov, v promet 2,1 milijarde evrov, v razpršeno proizvodnjo električne energije iz OVE 3,7 milijarde evrov in v sisteme SDOH okvirno 0,2 milijarde evrov.

Ocenjen je bil tudi obseg potrebnih nepovratnih sredstev za izvedbo načrtovanih energetska-podnebnih naložb do leta 2030. Tabela iz NEPN 2024 (Tabela 6) prikazuje višino ocenjenih potrebnih spodbud po posameznih sektorjih ter oceno razpoložljivih nepovratnih virov, ki bodo na voljo v okviru namensko zbranih prispevkov in potrjenih programov.

V obdobju 2024–2030 bo potrebnih približno 5,4 milijard evrov nepovratnih sredstev. Okvirno 2,1 milijarde evrov bo mogoče zagotoviti iz namensko zbranih sredstev (prispevek URE, OVE-SPTE, CO₂ dajatev ter prihodki ETS), dodatnih 2,7 milijarde evrov pa v okviru potrjenih programov, kot so program Sklada za podnebne spremembe, Sklada za pravićni prehod, Naćrta za okrevanje in odpornost (NOO), Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP) in drugi programi EU, ki omogoćajo pridobitev nepovratnih sredstev.

10 Energetska-podnebni del investicij je del naložb, ki bistveno vpliva na doseganje ciljev NEPN. Vključuje investicije, katerih namen je izboljšati energetska ućinkovitost, spodbujati uporabo OVE, zmanjšati izpuste TGP, zagotavljati zanesljivo oskrbo z energijo in podobno.

Tabela 5: Ocenjene skupne investicije v obdobju 2021–2030 po scenariju DU (Vir: NEPN 2024)

Investicije za obdobje 2021–2030 [mio EUR]	DU	DU (energetsko- podnebni del)
Storitve – zasebni sektor	2.651	1.623
Storitve – javni sektor	1.506	1.001
Gospodinjstva	8.828	5.416
Industrija – energetsko intenzivna	5.965	701
Industrija – drugo	22.212	1.644
Železniška infrastruktura	3.515	280
Trajnostna mobilnost	1.835	960
Alternativna goriva v prometu	874	
Razpršena OVE-E ¹¹	3.760	
SDOH	246	
Centralna oskrba (HE + TE)	1.413	
Vodikova infrastruktura	229	
Električna omrežja	4.016	
SKUPAJ	57.050	22.164

Tabela 6: Ocenjene spodbude iz namenskih virov za financiranje energetsko-podnebnega dela investicij za obdobje 2024–2030 v milijardah evrov (Vir: NEPN 2024)

Ocenjene spodbude za obdobje 2024–30 [mrd EUR]	Ocena potrebnih spodbud	Ocena razpoložljivih virov ¹²
Storitve – zasebni sektor	0,10	0,12
Storitve – javni sektor	0,48	0,30
Gospodinjstva	0,73	0,63
Industrija – energetsko intenzivna	0,18	0,18
Industrija – ostalo	0,37	0,57
Železniška infrastruktura ¹³	0,28	1,07
Trajnostna mobilnost	0,84	0,29
Alternativna goriva v prometu	0,17	0,09
Razpršena OVE-E	0,36	0,50
SDOH	0,11	0,11
Centralna oskrba (HE+TE)	0,18	0,18
Vodikova infrastruktura	0,17	0,10
Električna omrežja	1,43	0,26
SKUPAJ	5,39	4,41

11 Razpršena proizvodnja električne energije iz OVE.

12 Brez namenske CO₂ dajatve, sredstev v okviru Sklada za podnebne spremembe 2027–2030.

13 Razpoložljivi viri vključujejo celotne načrtovane vire za vlaganja v železniško infrastrukturo.

Poleg navedenih virov nepovratnih sredstev bodo v obdobju do leta 2030 aktualni tudi drugi viri oz. programi, kot so Modernizacijski sklad, Podnebno socialni sklad, sredstva v okviru EU ETS 2, druga sredstva iz državnega in občinskih proračunov ter prihodki za izvajanje javno storitvenih dejavnosti (omrežnina, cestnine, uporabnine in drugo).

4.2 Financiranje izvajanja ukrepov v obdobju 2021–2024

V NEPN 2024 je v okviru instrumenta M35.6a predvidena vzpostavitev sistema spremljanja financiranja NEPN, ki bo omogočal redno spremljanje obsega finančnih spodbud ter njihovih doseženih učinkov na uresničevanje ciljev NEPN.

V okviru priprave Podnebnega ogledala 2025 je bil zato pripravljen pregled različnih virov, prek katerih so bila v obdobju 2021–2024 dodeljena nepovratna sredstva za izvajanje ukrepov NEPN, zlasti na področjih energetske učinkovitosti in razogljičenja.

Pregled za obdobje 2021–2024 vključuje višino nepovratnih sredstev, višino spodbujenih naložb in učinke naložbe kot so zmanjšanje izpustov TGP ali rabe končne energije. V okviru pregleda so bili zajeti naslednji viri nepovratnih sredstev:

- prispevek URE v okviru programov Eko sklada,
- sredstva Sklada za podnebne spremembe (SPS),
- obratovalna podpora v okviru sheme OVE-SPTE pri Borzenu,
- kohezijska sredstva iz OP EKP 2014–2020 (samo EU del nepovratnih sredstev),
- sredstva v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO).

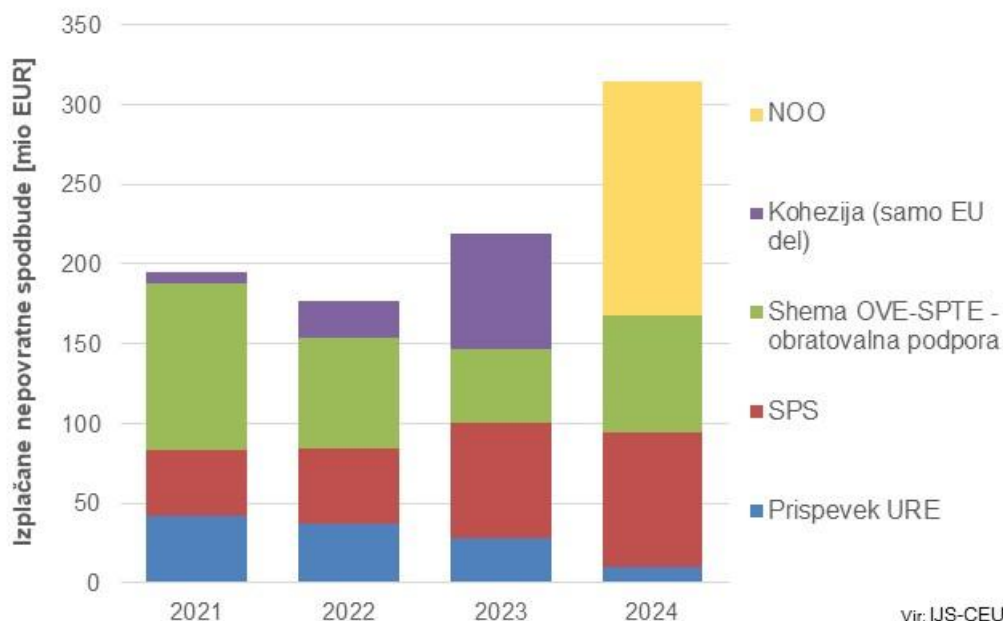
Poleg podatkov o razdeljenih nepovratnih sredstvih so bili zbrani tudi podatki o skupni vrednosti spodbujenih naložb. Medtem ko je zbiranje podatkov o nepovratnih sredstvih dobro vzpostavljeno, pa so **podatki o skupnem obsegu spodbujenih investiranja in njihovih dejanskih učinkih, kot sta zmanjšanje izpustov TGP in rabe končne energije, še vedno nepopolni in nedostopni.**

Za ukrepe URE in OVE je bilo v letu 2024 izplačanih skoraj 314 milijonov evrov spodbud – ti ukrepi so zajemali stavbni sektor zasebnega in javnega storitvenega sektorja ter gospodinjstev, industrijo, promet, razpršene vire OVE in SDOH.

Pregled izplačanih spodbud v letu 2024 po virih sredstev (Slika 1):

- Iz prispevka za energetske učinkovitost je bilo izplačanih 10 milijonov evrov, kar predstavlja 3 % vseh izplačanih spodbud. Ti ukrepi so spodbudili približno 53 milijonov evrov investicij.
- Iz NOO je bilo izplačanih 147 milijonov evrov, kar predstavlja približno 47 % vseh izplačanih spodbud.
- Iz SPS je bilo izplačanih 84 milijonov evrov, kar predstavlja približno 27 % vseh izplačanih spodbud.

- Iz prispevka OVE-SPTE je bilo za obratovalne podpore za električno energijo namenjenih 73 milijonov evrov, kar predstavlja približno 23 % vseh izplačanih spodbud.
- Iz Kohezijskega sklada v letu 2024 ni bilo izplačil, saj se je leta 2023 zaključila predhodna perspektiva in se začela nova – Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP).

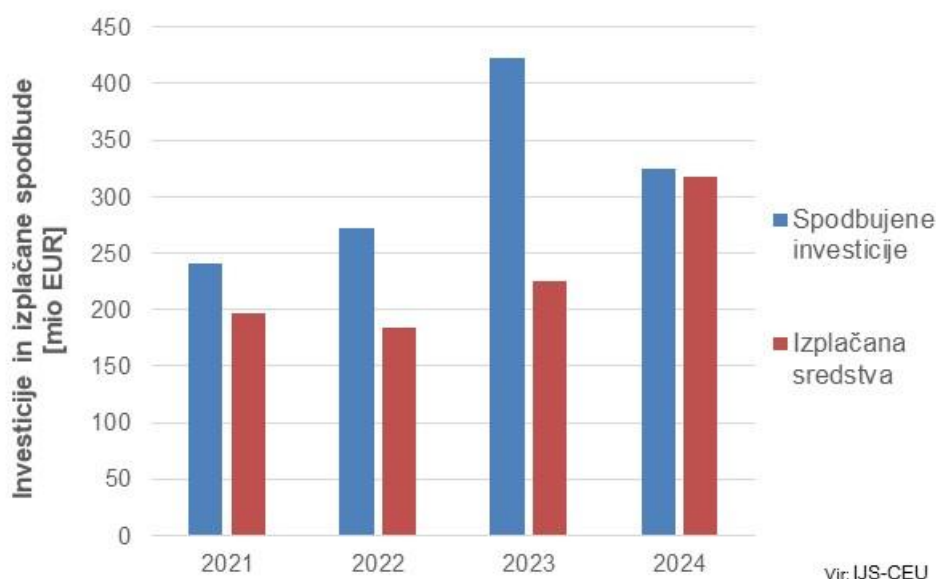

Slika 1: Finančna sredstva za ukrepe zmanjševanja izpustov TGP in rabo OVE v obdobju 2021–2024 po virih sredstev (Vir: IJS-CEU)

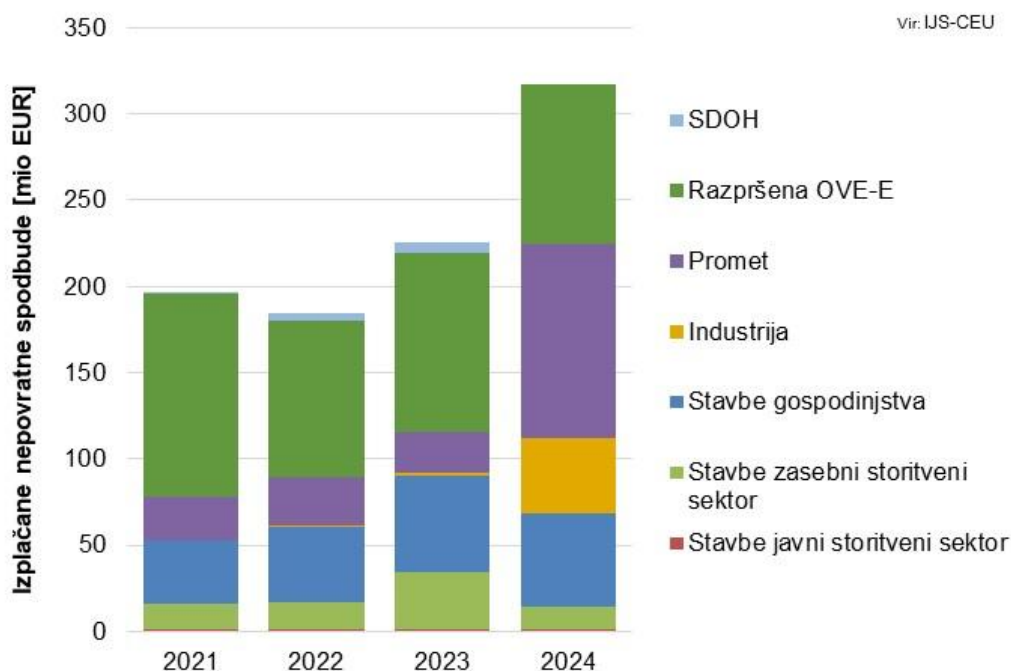
V letu 2024 je bilo za ukrepe URE in rabe OVE namenjenih 317 milijonov evrov nepovratnih sredstev, kar je spodbudilo najmanj 325 milijonov evrov naložb (Slika 2). Dejanski obseg spodbujenih naložb je še višji, saj celotni podatki o investicijah v okviru posameznih virov oziroma programov niso bili na voljo oziroma niso bili posredovani.

Od skupno 317 milijonov evrov nepovratnih sredstev je bilo v letu 2024 največ, 113 milijonov evrov oziroma 36 %, namenjenih za energetske učinkovite ukrepe v prometnem sektorju. Večina teh sredstev je bila usmerjena v nadgradnjo železniških prog v okviru NOO, manjši del pa tudi v ukrepe trajnostne mobilnosti in v spodbujanje alternativnih goriv v prometu v okviru SPS (Slika 3). Sledijo razpršeni viri OVE (npr. sončne in vetrne elektrarne, geotermalna energija) s 93 milijoni evrov oziroma 29 % vseh izplačanih spodbud. Dejanski obseg podpor za rabo OVE je še višji, saj analiza ne vključuje razpisov za naložbe v OVE v okviru javnih pozivov Borzena.

Za izboljšanje energetske učinkovitosti v stavbah je bilo namenjenih 68 milijonov evrov, kar predstavlja 22 % vseh spodbud. Največ sredstev, 54 milijonov evrov, so prejela gospodinjstva za stanovanjske stavbe ter ukrepe za blaženje energetske revščine. Za ukrepe v industriji je bilo namenjenih 43 milijonov evrov, pri čemer so bile spodbude v največji meri zagotovljene prek NOO.

Slika 2: Investicije in nepovratne finančne spodbude za ukrepe zmanjševanja izpustov TGP in rabo OVE (Vir: IJS-CEU)

Slika 3: Izplačane nepovratne spodbude za ukrepe zmanjševanja izpustov TGP in rabo OVE po sektorjih (Vir: IJS-CEU)

V tabeli (Tabela 7) je prikazan pregled izplačanih nepovratnih sredstev iz različnih virov ter obseg celotnih investicij, ki so jih ta sredstva spodbudila. Dejanski obseg spodbujenih investicij je dejansko še višji, saj za nekatere vire nepovratnih sredstev, vključenih v analizo, podatki o spodbujenih investicijah niso bili na voljo.

Tabela 7: Spodbujene investicije in nepovratne finančne spodbude za ukrepe na področju stavb, prometa in drugih sektorjev (Vir: IJS-CEU)

Spodbujene investicije in finančne spodbude [mio EUR]	2021		2022		2023		2024	
	Izplačana sredstva	Spodbujene investicije	Izplačana sredstva	Spodbujene investicije	Izplačana sredstva	Spodbujene investicije	Izplačana sredstva	Spodbujene investicije
Storitve – zasebni sektor	2	8	1	7	1	8	1	5
Storitve – javni sektor	14	53	16	45	33	76	14	9
Gospodinjstva	37	109	44	106	57	115	54	41
Industrija – energ. int.	0	0	1	0	2	0	0	0
Industrija – ostalo	0	0	0	0	0	0	43	92
Železniška infrastruktura	24	0	20	0	17	0	101	176
Trajnostna mobilnost	1	1	8	0	6	0	3	0
Alternativna goriva v prometu	0	0	0	0	0	0	9	0
Razpršena OVE-E	118	69	91	108	104	214	93	2
SDOH	0	1	4	7	6	10	0	0
Skupaj	196	240	185	273	226	423	317	325

4.3 Priporočila za nadaljnje spremljanje financiranja NEPN

V prihodnjih posodobitvah pregleda bodo vključeni tudi drugi viri nepovratnih sredstev, ki ob pripravi te različice še niso bili na voljo oziroma še niso imeli realizacije (npr. razpisi še potekajo, naložbe so v izvajanju, programi pa še niso vzpostavljeni). Med te vire sodijo:

- nepovratna sredstva iz razpisov Borzena za investicijske spodbude,
- kohezijska sredstva v okviru PEKP 2021–2027,
- Modernizacijski sklad,
- Socialni podnebni sklad,
- drugi viri financiranja.

V okviru pregleda je bilo ugotovljeno, da se pri nekaterih virih ne zbirajo podatki o spodbujenih naložbah ter zlasti o njihovih učinkih, kot sta zmanjšanje rabe končne energije in izpustov TGP. Ker je za doseganje ciljev NEPN 2024 ključno poznavanje naložb, ki bistveno prispevajo k razogljičenju in energetski učinkovitosti, je **nujno zagotoviti celovitejše spremljanje učinkovitosti uporabe nepovratnih sredstev**. Ta so namreč omejena, zato je pomembno, da so usmerjena v naložbe z največjim prispevkom k doseganju ciljev in smotrno porabljena.

Dodatno je treba **okrepiti usklajenost pri spremljanju financiranja med različnimi institucijami**. Ena od ključnih izboljšav bi bila dogovor o enotni definiciji »leta realizacije« naložbe in ali naj se ta določa glede na leto zaključka naložbe ali glede na leto izplačila nepovratnih sredstev.

5 Organiziranost za podnebno upravljanje, izvajanje NEPN ter njegovo spremljanje in poročanje

5.1 Podnebno upravljanje, spremljanje in poročanje v NEPN 2024

Podnebno upravljanje opredeljuje v NEPN 2024 instrument **M35.6b Krepitev podnebnega upravljanja** (sodi med *Skupne večsektorske ukrepe*), ki vključuje nadgradnjo vodenja in koordinacije izvajanja podnebne in energetske politike, zlasti izvajanja NEPN, in v tem okviru:

- krepitev nadsektorske koordinacije v okviru vlade in medresorske koordinacije v okviru delovne skupine in koordinacije pri izvajanju instrumentov,
- krepitev vodenja izvajanja NEPN v okviru posameznih ministrstev in institucij, pristojnih za izvajanje NEPN,
- krepitev operativnega povezovanja med vlado in lokalnimi skupnostmi.

Dodatno se na podnebno upravljanje navezujeta tudi instrumenta **M11.1 Model financiranja in izvajalska struktura za prehod v podnebno nevtralno družbo** (sodi med *Ukrepe in politike finančne narave iz razsežnosti razogljičenje v okviru Zelene preobrazbe gospodarstva*), ki se nanaša tudi na oblikovanje in vzpostavitev institucionalnega okvirja, in **M33.5 Spodbujanje usposabljanja in kadrovska okrepitev v podjetjih in institucijah** (sodi v *razsežnost raziskave, inovacije in konkurenčnost*). Na področju spremljanja sta za podnebno upravljanje pomembna instrumenta **M35.6 Spremljanje izvajanja ukrepov in politik** ter **M35.6a Finančno spremljanje izvajanja NEPN** (oba sodita med *Skupne večsektorske ukrepe*).

5.2 Stanje in glavne ugotovitve

Leta 2022 je bila s sklepom Vlade RS ustanovljena **medresorska delovna skupina za NEPN in Dolgoročno podnebno strategijo Slovenije do leta 2050 (MDS NEPN)**. Naloga skupine je, da skrbi za zagotovitev **medresorske usklajenosti pri spremljanju, poročanju, posodobitvi in izvajanju instrumentov iz NEPN in strategije**. To je zelo pomembno, saj je veliko instrumentov, celo posameznih aktivnosti, izrazito večsektorskih, in zahteva skupno delo in sodelovanje več sektorjev. Delovna skupina zaseda na dveh ravneh. Na vodstveni ravni se sestajajo državni sekretarji, na strokovni pa strokovnjaki iz ministrstev, ki so odgovorna za izvajanje instrumentov iz NEPN in strategije. V skladu s sklepom naj bi strokovna raven spremljala izvajanje, poročanje in pripravo posodobitve NEPN in strategije, pri tem identificirala morebitne težave in predlagala rešitve. Raven državnih sekretarjev pa naj bi se seznanjala z delom strokovne ravni in obravnavala posredovane predloge.¹⁴

¹⁴ <https://www.energetika-portal.si/nc/novica/n/ustanovljena-delovna-skupino-za-pripravo-nepn>

Državni sekretarji so v skladu s PoZ tudi koordinatorji izvajanja NEPN¹⁵. Ena od nalog skupine je tudi spremljanje priprave *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega poročila (NEPP)*, ki se ga pripravlja na vsaki dve leti za Evropsko komisijo, in podpora zbiranju podatkov in informacij v ta namen. MDS NEPN vodi Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE).

Leta 2025 se je MDS NEPN sestala junija na daljavo. Namen sestanka je bilo predstaviti glavne ugotovitve o doseganju ciljev iz NEPN iz poročanja EK in pa **celovito poročevalsko tabelo, namenjeno poročanju o stanju izvajanja instrumentov iz NEPN 2024 tako za potrebe različnih poročevalskih obveznosti kot tudi za podnebno upravljanje**. O drugih aktivnosti MDS NEPN in podnebnega upravljanja nimamo informacij.

Celovita poročevalska tabela je bila pripravljena junija in je bila v začetku julija poslana v izpolnjevanje vsem institucijam, odgovornim za izvajanje posameznih aktivnosti iz NEPN 2024. Rok za posredovanje podatkov je bil konec avgusta, a se je zbiranje informacij zavleklo še vse do sredine septembra. **Z nekaj izjemami, so odgovorne institucije v poročevalsko tabelo poročale samo zelo na kratko ali pa sploh ne**, zato je bilo treba informacije o izvajanju instrumentov pridobivati iz drugih virov ali pa z dodatnim poizvedovanjem pri odgovornih institucijah. Kot primer naj navedemo, da je na **področju stavb v NEPN 2024** načrtovanih 24 instrumentov s skupno 49 aktivnostmi, pri čemer so bile v poročevalski tabeli **vsaj delne informacije o izvajanju posredovane za samo 11 aktivnosti**.

Še enkrat je treba poudariti, da je poročevalska tabela v prvi vrsti namenjena podnebnemu upravljanju, saj naj bi MDS NEPN omogočila **celovit pregled nad stanjem izvajanja vseh instrumentov, pravočasno identifikacijo zamud in težav pri izvajanju posameznih aktivnosti ter pripravo predlogov za njihovo prihodnje usmerjanje**, s čimer se vzpostavlja proces nenehnih izboljšav (načrtuj–izvedi–preveri–ukrepaj). To je pomembno tako zaradi izvajanja NEPN in doseganja ciljev, ki iz njega izhajajo, kot tudi zaradi priprave prihodnjih posodobitev NEPN. **Leta 2025 je bilo poročanje o izvajanju instrumentov iz NEPN vsaj dvakrat letno ministrstvu, pristojnemu za energijo, uveljavljeno kot obveznost v skladu z 12. členom PoZ**.

Leta 2025 so bila pripravljena različna poročila o izvajanju NEPN oz. dela vanj vključenih instrumentov:

- **Marca 2025 je bil EK v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 oddan NEPP**. Poročalo se je o izvajanju NEPN v letih 2022 in 2023. Pripravljen je bil tudi *Povzetek drugega Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega poročanja (marec 2025)*¹⁶.
- Spomladi je bilo oddano tudi **Dvoletno poročilo o preglednosti (BTR) Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC)**¹⁷. Poročilo ne

15 PoZ v 12. členu uvaja koordinatorje, ki jih določijo nosilci, odgovorni za pripravo politik in izvajanje ukrepov iz NEPN. Koordinatorji so zadolženi za koordinacijo učinkovite priprave politik izvajanja obstoječih in pripravo dodatnih ukrepov. V primeru, da so nosilci ministrstva, so koordinatorji državni sekretarji.

16 https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/izvajanje/nepn_porek_jul2025.pdf

17 <https://www.gov.si/novice/2025-05-14-slovenija-je-oddala-prvo-dvoletno-porocilo-o-preglednosti-v-okviru-pariskega-sporazuma/>

zajema vseh ukrepov, vključenih v NEPN, ampak samo tiste, ki se nanašajo na blaženje podnebnih sprememb in tudi prilagajanje nanje.

- Junija je bilo pripravljeno in **v začetku septembra 2025 objavljeno Podnebno ogledalo 2024**¹⁸, v katerem so predstavljene glavne ugotovitve izvajanja izbranih instrumentov iz NEPN 2020 v okviru prvih dveh razsežnosti energetske unije: razogljichenja in energetske učinkovitosti, v letih 2022 in 2023.
- **V pripravi je pričujoči dokument, Podnebno ogledalo 2025**, v katerem je doseganje ciljev za razsežnosti razogljichenja in energetske učinkovitosti iz NEPN prikazano za leto 2023 ali 2024, odvisno od razpoložljivosti podatkov, glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov pa za leto 2024 in prvo polovico leta 2025. Hkrati s tem dokumentom je **v prvič v pripravi tudi Energetsko ogledalo 2025**, namenjeno spremljanju izvajanja ukrepov v okviru preostalih treh razsežnosti energetske unije (energetska varnost, notranji trg energije ter raziskave, inovacije in konkurenčnost).

Finančno spremljanje izvajanja NEPN je zajeto v poglavju v *poglavju 4 – Financiranje ukrepov za razogljichenje in energetsko učinkovitost*.

Na področju izvajalske strukture za prehod v podnebno nevtralno družbo (instrument M11.1) je z NEPN 2024 načrtovana tudi **zagotovitev kadrovskih zmogljivosti**, tudi s prerazporejanjem, v vseh institucijah, odgovornih za izvajanje podnebnih politik, in **njihovo optimizacijo z dobro organizacijo in združevanjem sorodnih nalog**. S tem bo omogočeno izvajanje povečanega obsega ukrepov in skrbno upravljanje povečanega obsega v ta namen razpoložljivih javnih sredstev.

Za leto 2025 je bila z NEPN 2024 načrtovana izvedba velikega števila aktivnosti, pri čemer je bilo **izvajanje nekaterih od njih je skoncentrirano na zelo ozek krog ljudi**. Ob hkratnem prenosu EU Direktiv v slovenski pravni red, kjer so zahteve za vse države članice EU enake, neodvisno od velikosti, se je ponovno pokazala **kadrovska podhranjenost na področju izvajanja NEPN, podnebnega upravljanja in zelenega prehoda na splošno**.

5.3 Priporočila

Priporočila izhajajo iz v poglavju 5.2 navedenega stanja in glavnih ugotovitev na področju organiziranosti za podnebno upravljanje, izvajanja NEPN ter njegovega spremljanja in poročanja. Ker gre za priporočila, ki se na splošno nanašajo na izvajanje NEPN 2024, so v celoti vključena tudi v povzetkih vseh treh zvezkov Podnebnega ogledala 2025.

¹⁸ <https://ceu.ijs.si/podnebno-ogledalo/>

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 01/2025

Za dolgoročno obvladovanje izpustov in rabe energije in doseganje ciljev za leto 2030 in nadalje **je treba zagotoviti učinkovito izvajanje instrumentov iz NEPN, kar je mogoče le ob ustreznem podnebnem upravljanju, to je primerni organiziranosti in koordinaciji podnebnih aktivnosti.** V tem okviru je treba med drugim zagotoviti tudi ustrezno **kadrovsko zasedbo** pristojnih služb ter **nadsektorsko koordinacijo in operativno povezovanje z deležniki** (lokalnimi skupnostmi itd.).

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 02/2025

Spremljanje je sestavni del podnebnega upravljanja! Poročanje odgovornih institucij o izvajanju instrumentov iz NEPN namreč ni namenjeno samo pripravi poročil (Podnebno ogledalo, bienalna poročila za EK in ZN), **ampak v prvi vrsti podnebnemu upravljanju.** Zbrani podatki naj bi omogočili celovit pregled nad stanjem izvajanja vseh instrumentov, pravočasno identifikacijo zamud in težav pri njihovem izvajanju ter pripravo predlogov za njihovo izboljšanje in s tem uspešnejše podnebno upravljanje. **Poročanje o izvajanju ukrepov iz NEPN vsaj dvakrat letno ima sedaj tudi pravno podlago v 12. členu novega Podnebnega zakona (PoZ).**

6 Oznake, slike in tabele

6.1 Seznam oznak in kratic

AN URE	Akcijski načrt za učinkovito rabo energije
BTR	dvoletno poročilo o preglednosti (Biennial Transparency Report)
ČHE	črpalna hidroelektrarna
DO	daljinsko ogrevanje
DRSV	Direkcija RS za vode
DSEPS 2050	Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050
DU	dodatni ukrepi
EED	Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (Energy Efficiency Directive)
EIMV	Elektroinštitut Milan Vidmar
EK	Evropska komisija
ES	Evropska skupnost
ETS	shema za trgovanje z izpusti EU (EU Emission Trading Scheme)
EU	Evropska unija (European Union)
EU-27	države članice EU (27 držav)
EZ	Energetski zakon
GIS	Geografski informacijski sistem
GIS	Gozdarski inštitut Slovenije
HE	hidroelektrarna
KIS	Kmetijski inštitut Slovenije
LEK	lokalni energetski koncept
LIFE	Evropski program - instrument financiranja na področju okolja
LULUCF	raba zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstvo (Land Use, Land-Use Change and Forestry)
LUZ	Ljubljanski urbanistični zavod
MDS NEPN	Medresorska delovna skupina za spremljanje izvajanja NEPN
MF	Ministrstvo za finance
MGTŠ	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
mHE	mala hidroelektrarna
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MK	Ministrstvo za kulturo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
MVI	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
MVZI	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
MZ	Ministrstvo za zdravje
Mzi	Ministrstvo za infrastrukturo
neETS	naprave, izpusti ali sektorji zunaj sheme EU-ETS
NEPN	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt
NEPN 2020	Nacionalni energetsko podnebni načrt iz leta 2020
NEPN 2024	Posodobljeni Nacionalni energetsko podnebni načrt iz leta 2024

NEPP	Celovito nacionalno energetska in podnebno poročilo
NOO	Načrt za okrevanje in odpornost Slovenije
OP EKP	Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020
OPN	občinski prostorski načrt
OT	odvečna toplota
OVE	obnovljivi viri energije
PEKP	Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji
PoZ	Podnebni zakon
ReDPS50	Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050
RS	Republika Slovenija
SDOH	sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja
SEVESO	obrat, v katerem so prisotne nevarne snovi v količinah, ki lahko povzročijo veliko nesrečo za ljudi in okolje
SPS	Sklad za podnebne spremembe
SPTE	soproizvodnja toplote in električne energije
TGP	toplogredni plini
UL	Uradni list
UNFCCC	Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja (United Nations Framework Convention on Climate Change)
URE	učinkovita raba energije
VVO	vodovarstveno območje
ZN	Združeni narodi (angl. United Nations, UN)
ZSROVE	Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije
ZURE	Zakon o učinkoviti rabi energije
ZVO	Zakon o varstvu okolja

6.2 Seznam slik

Slika 1:	Finančna sredstva za ukrepe zmanjševanja izpustov TGP in rabo OVE v obdobju 2021–2024 po virih sredstev (Vir: IJS-CEU).....	48
Slika 2:	Investicije in nepovratne finančne spodbude za ukrepe zmanjševanja izpustov TGP in rabo OVE (Vir: IJS-CEU)	49
Slika 3:	Izplačane nepovratne spodbude za ukrepe zmanjševanja izpustov TGP in rabo OVE po sektorjih (Vir: IJS-CEU)	49

6.3 Seznam tabel

Tabela 1:	Pregled izvajanja instrumentov na področju zmanjšanja okoljske škode iz NEPN 2024	12
Tabela 2:	Pregled izvajanja instrumentov na področju skupnih večsektorskih ukrepov iz NEPN 2024	18
Tabela 3:	Legenda	28
Tabela 4:	Pregled kazalnikov, doseganja indikativnih letnih ciljnih vrednosti in utemeljitve ocene perspektive dolgoročnega obvladovanja izpustov	29
Tabela 5:	Ocenjene skupne investicije v obdobju 2021–2030 po scenariju DU (Vir: NEPN 2024).....	46
Tabela 6:	Ocenjene spodbude iz namenskih virov za financiranje energetske-podnebnega dela investicij za obdobje 2024–2030 v milijardah evrov (Vir: NEPN 2024)	46
Tabela 7:	Spodbujene investicije in nepovratne finančne spodbude za ukrepe na področju stavb, prometa in drugih sektorjev (Vir: IJS-CEU).....	50